

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ**

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Τμήμα Ασφαλιστικών Ανωνύμων Εταιρειών
και Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος

Ταχ. Κώδικας : 101 81

Πληροφορίες : Ν. Παναγιωτούνης

Τηλέφωνο : 210 38 93 139

e-mail : panagiotounis@gge.gr

Αθήνα, 19- 02-2021

Αριθμ. Πρωτ. : 2329302

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**».

Ανακοινώνεται ότι την 19-02-2021 καταχωρίστηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) τα κατωτέρω στοιχεία της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**» και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. **297501000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2483527 οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες), η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για την χρήση 01/01/2019 - 31/12/2019, που εγκρίθηκαν από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της 21-01-2021.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2483528 το από 21-01-2021 πρακτικό της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με το οποίο εκλέχθηκε για τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων χρήσης 01/01/2020 - 31/12/2020 η ελεγκτική εταιρεία «tgs (Ελλάς) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.», Α.Φ.Μ. 800932665, Αρ. ΓΕΜΗ 145232401000 και αριθμό μητρώου ΕΛΤΕ 53.

Οι οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ANNA ΒΕΡΙΟΥ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε.**

**Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
Της χρήσης από 01^η Ιανουαρίου έως την 31^η Δεκεμβρίου 2019
Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Περιεχόμενα

Δηλώσεις εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου.....	3
Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.....	4
Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.....	15
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	22
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων.....	23
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ενοποιημένα.....	24
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής.....	25
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	26
Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.....	27
1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο.....	27
1.1 Η εταιρεία.....	27
1.2 Δομή του Ομίλου.....	28
1.3 Διοικητικό Συμβούλιο.....	28
2 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.....	28
2.1 Συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ.....	28
2.2 Βάση κατάρτισης.....	29
2.3 Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις.....	29
2.4 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων.....	31
2.5 Αλλαγές σε πρότυπα και σε διερμηνείες προτύπων.....	31
3 Αναμορφώσεις – Ανακατατάξεις κονδυλίων προηγούμενης χρήσης.....	34
4 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές.....	34
4.1 Ενοποίηση.....	35
4.2 Πληροφόρηση κατά τομέα.....	37
4.3 Συναλλαγματικές μετατροπές.....	37
4.4 Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις.....	38
4.5 Επενδύσεις σε ακίνητα.....	39
4.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	40
4.7 Επενδύσεις.....	41
4.8 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	42
4.9 Αποθέματα.....	42
4.10 Εμπορικές απαιτήσεις.....	43
4.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	43
4.12 Μετοχικό κεφάλαιο.....	43
4.13 Δανεισμός.....	43
4.14 Αναβαλλόμενη φορολογία.....	43
4.15 Παροχές στο προσωπικό.....	44
4.16 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	44
4.17 Προβλέψεις.....	45
4.18 Αναγνώριση εσόδων.....	45
4.19 Κατασκευαστικά Συμβόλαια.....	46
4.20 Μισθώσεις.....	46
4.21 Κόστος Δανεισμού.....	47
4.22 Διανομή μερισμάτων.....	47
5 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία.....	48
6 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία.....	49
7 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης.....	49
8 Μερισμός αποσβέσεων ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων.....	50
9 Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις.....	50
10 Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις.....	51
11 Επενδύσεις σε Ακίνητα.....	51
12 Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού.....	51
13 Αποθέματα.....	52
14 Πελάτες & Λοιπές Απαιτήσεις.....	53
14.1 Απαιτήσεις από Πελάτες.....	53
14.2 Λοιπές Απαιτήσεις.....	54

14.3	Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια.....	54
14.4	Απαιτήσεις από προγράμματα.....	56
15	Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.....	57
16	Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα.....	58
17	Μετοχικό κεφάλαιο.....	58
18	Αποθεματικά.....	59
19	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και δυνατότητα ομαλής συνέχισης της λειτουργικής δραστηριότητας .	60
20	Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την Υπηρεσία.....	61
21	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων.....	62
22	Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις.....	63
23	Λοιπές Προβλέψεις.....	63
24	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	64
25	Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις.....	64
26	Προμηθευτές.....	64
27	Δανεισμός.....	65
28	Λοιπές Υποχρεώσεις.....	65
29	Κύκλος Εργασιών.....	66
30	Κόστος Πωλήσεων.....	67
31	Ανάλυση Δαπανών.....	67
32	Λοιπά Έσοδα - Έξοδα.....	68
33	Χρηματοοικονομικά Έσοδα - Έξοδα.....	69
34	Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα.....	69
35	Φόρος εισοδήματος.....	69
36	Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή.....	70
37	Πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις.....	70
37.1	Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεόμενων μερών.....	70
37.2	Επίδικες υποθέσεις.....	71
38	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.....	73
39	Δεσμεύσεις.....	75
40	Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού.....	76
41	Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων.....	76
42	Προσδιορισμός των εύλογων αξιών.....	77
43	Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου.....	77
44	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.....	77

Δηλώσεις εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Ε.» εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30 Δεκεμβρίου 2020. Επισημαίνεται ότι τα αναρτηθέντα στον εταιρικό δικτυακό τόπο (Internet) συνοπτικά οικονομικά στοιχεία στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη όλες τις σημαντικές και απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα και τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019, καθώς και για τις προοπτικές και τους στόχους για τη χρήση 2020, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Επίσης επισημαίνεται ότι, χάριν απλοποίησης, στα αναρτηθέντα στον εταιρικό δικτυακό τόπο (Internet) συνοπτικά οικονομικά στοιχεία έχουν γίνει ορισμένες συμπύξεις και ανακατατάξεις κονδυλίων.

Για την Ε.Α.Β. Α.Ε.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 063413

Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας

Επί των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 1^η
 Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2019

Κύριοι Μέτοχοι,

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση εμπεριέχει όλες τις σημαντικές και απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα και τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019, καθώς και για τις προοπτικές και τους στόχους για τη χρήση 2020.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019, η Διοίκηση της εταιρείας συνέχισε την εφαρμογή του Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου της με στόχο τόσο την ομαλοποίηση των λειτουργικών και οικονομικών προβλημάτων της εταιρείας, όσο και την επέκταση του πεδίου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της, με κύριο σκοπό της την ανάπτυξη και αύξηση των εργασιών της.

Η εταιρεία «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Α.Ε.» είναι ένας Όμιλος εταιρειών η δομή του οποίου έχει ως εξής:

	Χώρα	Σχέση	Ποσοστό συμμετοχής	
			31.12.2019	31.12.2018
<u>Επωνυμία</u> Ε.Μ.Σ. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Ε.	<u>Εγκατάσταση</u> Ελλάδα	Θυγατρική	100,0%	100,0%
1SOURCE Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Συγγενής	49,0%	49,0%

Η Διοίκηση κατά τη διάρκεια της χρήσης κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου η εταιρεία να ανταπεξέλθει στις συμβατικές της υποχρεώσεις και να αντιμετωπίσει τις εξαιρετικά δύσκολες καταστάσεις που παρουσιάστηκαν. Η πορεία της εταιρείας και τα αποτελέσματα συνοψίζονται κατά τομέα ως εξής:

1. Οικονομικός Τομέας – Εταιρικά αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της χρήσης 2019 στην εταιρεία παρουσιάζουν ζημίες μετά φόρων 24.968.698 € σε σχέση με ζημίες 39.471.604 € τη χρήση 2018. Οι ζημίες της χρήσης 2019 οφείλονται κατά κύριο λόγο στη μείωση του κύκλου εργασιών της εταιρείας, στο αυξημένο κόστος, εξαιτίας της ελλιπούς χρηματοδότησης, που είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία έγκαιρης αγοράς πρώτων υλών και υλικών που προκάλεσε την ύπαρξη χρόνων αδρανείας στην παραγωγική διαδικασία και σε πρόσθετες προβλέψεις που διενεργήθηκαν.

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες παρουσίασαν αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Ο κύκλος εργασιών της χρήσης 2019 διαμορφώθηκε στα 44.291.918 € έναντι 50.132.108 € το 2018 εμφανίζοντας μείωση της τάξης του 11,65%

Το μικτό κέρδος ήταν αρνητικό και ανήλθε στα 6.530.310 € έναντι αρνητικού κατά 9.442.856 € το 2018.

Την ίδια στιγμή σημειώθηκε σημαντική μείωση του κόστους πωλήσεων κατά 14,69% το οποίο ανήλθε στα 50.822.228 € έναντι 59.574.964 € το 2018.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της Εταιρείας για τις χρήσεις 2019 και 2018 έχουν ως εξής:

	2019	2018	2019	2018
ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ίδια προς Ξένα Κεφάλαια	0,477	(0,168)	0,478	(0,165)
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Ίδια Κεφάλαια	0,176	(0,281)	0,175	(0,285)
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Ίδια Κεφάλαια	1,919	(5,685)	1,918	(5,785)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ				
Γενική Ρευστότητα	1,112	0,626	1,113	0,629
Ταμειακή Ρευστότητα	0,014	0,010	0,014	0,010
ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ				
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Παγίων	316,266	300,427	314,952	299,902
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Απαιτήσεων	0,081	0,089	0,080	0,088
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Βραχ. Υποχρεώσεων	0,083	0,050	0,083	0,050
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Ίδιων Κεφαλαίων	0,159	(0,283)	0,159	(0,288)
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ				
Περιθώριο Μικτού Κέρδους	(14,46%)	(18,77%)	(14,74%)	(18,84%)
Περιθώριο Καθαρού Κέρδους	(49,16%)	(78,75%)	(56,37%)	(78,74%)
EBITDA	(15.314.960)	(31.388.545)	(15.266.916)	(31.334.995)

Θα πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι η επίδραση των δυσμενών οικονομικών συνθηκών και οι δυσμενείς επιχειρηματικές συγκυρίες που επικράτησαν στη χώρα και το 2019, περιόρισαν σημαντικά τα μεγέθη της εταιρείας, με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν σημαντικές ζημιές. Οι οικονομικές συγκυρίες και δυσκολίες της Ελληνικής Οικονομίας επηρέασαν τη λειτουργία της επιχείρησης, ως κατωτέρω:

Α. Έλλειψη ταμειακής ρευστότητας για την έγκαιρη προμήθεια υλικών και ανταλλακτικών απολύτως απαραίτητων για τις ανάγκες της παραγωγής και την υλοποίηση των έργων. Η έλλειψη αυτή ήταν αποτέλεσμα του συνδυασμού των κατωτέρω παραγόντων:

- Απαίτηση λόγω της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας του συνόλου σχεδόν των προμηθευτών εσωτερικού και εξωτερικού για προπληρωμές όλων των παραγγελιών ανεξαρτήτως ύψους.
- Αναγκαστική για την εξασφάλιση της λειτουργίας ανταπόκριση στην προαναφερθείσα απαίτηση που δημιουργεί πρόβλημα αποπληρωμής προηγούμενων συσσωρευμένων προμηθειών με πίστωση.
- Απώλεια σημαντικών εισπράξεων λόγω συμψηφισμού με πρόστιμα φορολογικού ελέγχου παλαιών χρήσεων σε δικαστική εκκρεμότητα.
- Άρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού έκδοσης εγγυητικών επιστολών παρά μόνο με την προϋπόθεση ισόποσης χρηματικής εγγύησης (cash collateral) για όλη τη χρονική διάρκεια της εγγυητικής.

- Αδυναμία της εταιρείας, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, για εξασφάλιση (πέρα των προαναφερθέντων) σημαντικού ύψους κεφαλαίου κίνησης, ικανού να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες της επιχείρησης.
- Αδυναμία εξασφάλισης χρηματοδότησης για παραγωγικές επενδύσεις απαραίτητες για την ανάληψη σημαντικών κερδοφόρων προγραμμάτων, την ανανέωση του τεχνολογικού εξοπλισμού και συνεκδοχικά την περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Απώλεια ανθρώπινου δυναμικού – τεχνογνωσίας, σε συνδυασμό με αδυναμία προσλήψεων εξειδικευμένου προσωπικού από το 2009 μέχρι σήμερα.

Η συνολική ανθρωποδύναμη της ΕΑΒ έχει υποστεί δραματική συρρίκνωση, σε ποσοστό της τάξεως του 43%, από 2.587 άτομα στα τέλη 2008 σε 1.449 άτομα στα τέλη του 2019. Ο κύριος όγκος των αποχωρήσεων οφειλόταν σε συνταξιοδότηση και αφορούσε προσωπικό πιστοποιημένο σε αεροπορικές τεχνικές ειδικότητες.

Παράλληλα υπήρξε σημαντικός αριθμός αποχωρήσεων προσωπικού με σημαντική τεχνογνωσία προς αναζήτηση υψηλότερων μισθών και κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα.

Η ΕΑΒ βρίσκεται σε μία κρίσιμη καμπή, καθοριστική για τη μετέπειτα πορεία της. Είναι γεγονός ότι η πορεία προς την οικονομική αυτάρκεια δυσχεραίνεται σημαντικά λόγω των συνθηκών που προαναφέρθηκαν. Παρόλα αυτά, η εταιρεία έχει ισχυρή επιχειρησιακή δυναμική και, με εχέγγυα την υψηλή τεχνογνωσία της, τη διεθνή αναγνώριση και φήμη, το ισχυρό πελατολόγιο, τις ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις και το σημαντικό προς εκτέλεση έργο, έχει όλες τις προοπτικές για να ανταποκριθεί στις επιχειρησιακές προκλήσεις.

Η Διοίκηση της ΕΑΒ έχει εντοπίσει τις υφιστάμενες αδυναμίες και με στοχευμένες προτάσεις, ενέργειες και δράσεις επιδιώκει την επίτευξη των συνθηκών εκείνων που θα εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και περαιτέρω ανάπτυξή της.

Η ΕΑΒ, με την τεχνογνωσία που διαθέτει, το άριστα εκπαιδευμένο Προσωπικό της που καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την υποστήριξη της Εθνικής Άμυνας και της Εθνικής Ασφάλειας, υπό την υποστήριξη του εποπτεύοντος Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης, εμφανίζεται να έχει όλα τα εχέγγυα για την επίτευξη των στόχων κερδοφορίας του προϋπολογισμού έτους 2021.

Γ. Κίνδυνος Ρευστότητας

Η στενότητα στη ρευστότητα του ομίλου αντιμετωπίζεται με την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων πελατών (εξωτερικού και εσωτερικού) καθώς και την αυστηρή παρακολούθηση των ταμειακών ροών. Η Διοίκηση του ομίλου θεωρεί ότι ο βασικός μέτοχος θα πρέπει να συνδράμει αποφασιστικά προκειμένου η εταιρεία να εξασφαλίσει την απαραίτητη ρευστότητα, με κύριο σκοπό την άμεση ανταπόκριση και κάλυψη των υποχρεώσεων της και την ομαλή συνέχιση της δραστηριότητας της. Είναι σημαντικό να εισπραχθούν οι απαιτήσεις από την Πολεμική Αεροπορία, διότι είναι ένας σημαντικός παράγοντας που μπορεί να οδηγήσει στην οικονομική ανεξαρτησία την εταιρεία.

Ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να επισημανθεί είναι η μείωση του προϋπολογισμού της Π.Α. σε ποσοστό 44% της τελευταίας δεκαετίας (2009-2019) σε προγράμματα Εργοστασιακής Συντήρησης. Αυτό έχει σαν συνέπεια η εταιρεία να διατηρεί

τις τεχνικές της δυνατότητες έστω και με μειωμένη επάνδρωση προκειμένου αν απαιτηθεί να τις επανεργοποιήσει για κάλυψη απαιτήσεων Άμυνας και Ασφάλειας της χώρας. Παράλληλα ορισμένες παραγωγικές δραστηριότητες καθίστανται ζημιογόνες, λόγω μη σημαντικού ενταγμένου φόρτου.

Αξίζει να τονιστεί ότι το προσωπικό έχει μειωθεί σε ποσοστό της τάξεως του 43% κατά την τελευταία πενταετία λόγω συνταξιοδοτήσεων και παγώματος των προσλήψεων, ενώ από 01/01/2013 έχει ενταχθεί στο Ενιαίο Μισθολόγιο, γεγονός το οποίο είχε αντίκτυπο στη ρευστότητα της εταιρείας και κατά την τρέχουσα χρήση 2019, μειώνοντας σημαντικά το ανελαστικό κόστος.

Δ. Κίνδυνος μεταβολής επιτοκίων δανείων

Ο κίνδυνος αυτός υπάρχει στο εύρος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού των 5 εκ. €, ο οποίος σε σχέση με τα μεγέθη της εταιρείας είναι εξαιρετικά μικρός, με συνέπεια οποιαδήποτε μεταβολή του επιτοκίου να μην επηρεάζει σημαντικά τα αποτελέσματα ή τις χρηματοδοτικές ταμειακές ροές της.

Ε. Συναλλαγματικός Κίνδυνος.

Το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μέρος όμως των αγορών εμπορευμάτων αλλά και των πωλήσεων γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μειώνεται σημαντικά από την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων σε Δολάριο Αμερικής, αλλά και από την συνεχή προσπάθεια για πληρωμή των προμηθευτών σε Δολάριο Αμερικής. Η μεταβολή της ισοτιμίας Ευρώ/Δολάριο δεν επηρέασε την εταιρεία.

ΣΤ. Τα αποτελέσματα της θυγατρικής εταιρείας EMC ΕΛΛΑΣ ΑΕ

Η εταιρεία EMC έκλεισε τη χρήση του 2019 με Κύκλο Εργασιών € 184,8 χιλ. έναντι Κύκλου Εργασιών € 87,7 χιλ. €. το 2018, ενώ όσον αφορά τα Αποτελέσματα Χρήσης, η ζημία της χρήσης 2019 ανήλθε σε € 70,18 χιλ. έναντι ζημίας χρήσης 2018 ποσό € 74,10 χιλ.

2. Συνεργασίες – Συμμετοχές - Πιστοποιήσεις

Η εταιρεία:

Έχει υπογράψει πρωτόκολλα συνεργασίας με ηγέτιδες εταιρείες του κλάδου της αεροναυπηγικής (Lockheed Martin, Airbus, Dassault Aviation, Leonardo, Safran, Thales, Pratt & Whitney, Boeing).

Συμμετέχει και συνεργάζεται με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς Αεροδιαστημικής, Άμυνας και Ασφάλειας όπως η Ένωση Ελληνικών Εταιριών Αεροδιαστημικής και Άμυνας, ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Πολεμικού Υλικού (ΣΕΚΠΥ), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας, η ASD, ο Ευρωπαϊκός οργανισμός Άμυνας, ο Ευρωπαϊκός οργανισμός Διαστήματος κ.ά.

- Συμμετέχει σε μεγάλες Ευρωπαϊκές Τεχνολογικές Ερευνητικές πρωτοβουλίες όπως το CleanSky και το ARTEMIS καθώς και σε κοινοπραξίες με εθνικά και διεθνή ερευνητικά κέντρα και εταιρίες του κλάδου για την υλοποίηση συνεργατικών Προγραμμάτων Έρευνας & Τεχνολογίας.

Επίσης η EAB έχει πιστοποιηθεί:

- Από τη **Rolls-Royce** ως ένα από τα έξι Εξουσιοδοτημένα Κέντρα Συντήρησης (Authorized Maintenance Center-AMC) αεροκινητήρων T56, που λειτουργούν σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Από τη **LOCKHEED MARTIN** ως Authorized Maintenance Center (AMC) για τα αεροσκάφη C-130.
- Από τη **SNECMA** ως Εξουσιοδοτημένο Κέντρο Συντήρησης του αεροκινητήρα M53-P2.
- Από τη **HONEYWELL** για τους αεροκινητήρες T53.

3. Εμπορικός Τομέας: Στόχοι & Αποτελέσματα / Προκλήσεις & Προοπτικές

Στον Εμπορικό Τομέα, η EAB έθεσε εκ νέου ως βασικό στόχο την επιχειρηματική αξιοποίηση των πλείστων δυνατών της σημείων, τα οποία την έχουν παγιώσει στον αεροναυπηγικό τομέα της εγχώριας και της διεθνούς αγοράς ως έναν βασικό παίκτη-εταίρο:

- Υψηλή τεχνογνωσία & άριστα εκπαιδευμένο και εξειδικευμένο προσωπικό,
- Πιστοποιήσεις από κορυφαίους διεθνείς οργανισμούς ποιότητας,
- Άριστη εταιρική φήμη και κύρος σε διεθνές επίπεδο,
- Υπηρεσίες υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών,
- Ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις,
- Πλεονεκτική γεωγραφική θέση.

Αυτό το μίγμα ανταγωνιστικών δυνατοτήτων της EAB, μπορεί με αξιώσεις να οδηγήσει την Εταιρεία σε επιτυχή ανταπόκριση στα εξής επιμέρους ζητούμενα:

- **Διεκδίκηση ικανοποιητικού μεριδίου στην εγχώρια αγορά** με την προσφορά έργου συνολικής εξυπηρέτησης Πτητικών Μέσων (συντήρηση, αναβαθμίσεις, επισκευές), ηλεκτρονικών συστημάτων, τηλεπικοινωνιών και δορυφορικών εφαρμογών των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, μέσω της ισχύουσας Βασικής Συμφωνίας (ΒΑ.Σ.) με το Ελληνικό Δημόσιο. Στην κατεύθυνση αυτή κινείται, για παράδειγμα, το πρόγραμμα αναβάθμισης των Αεροσκαφών F-16 της Πολεμικής Αεροπορίας σε διαμόρφωση Viper, που είναι ήδη σε εξέλιξη, καθώς και το πρόγραμμα για την επαναενεργοποίηση, Εργοστασιακή Συντήρηση (PDM) και Αναβάθμιση μέσω επέκτασης του ορίου ζωής (MLU) συνολικά πέντε (5) Αεροσκαφών P-3 του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην εθνική απεξάρτηση από πηγές του εξωτερικού.
- **Περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών της** με τη διεύρυνση ανάληψης έργων και σύναψης σημαντικών συμβάσεων στους τομείς συντήρησης, αναβάθμισης και κατασκευής μερών αεροσκαφών, κατασκευής και συντήρησης ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης στο αεροναυπηγικό αντικείμενο, με την υπογραφή νέων συμβάσεων με την Lockheed Martin για κατασκευή απαρτίων και συναρμολόγηση δομικών τμημάτων αεροσκαφών C-130J και F-16 και με την περαιτέρω διεξόδωση σε νέες αγορές της

Κεντρικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής, της Άπω Ανατολής και της Βορείου Αφρικής. Στην κατεύθυνση αυτή κινείται, για παράδειγμα, το υπογεγραμμένο πρόγραμμα F-16 Bahrain με την Lockheed Martin κατασκευής αμαρτίων 16 α/φωv καθώv και το υπογεγραμμένο πρόγραμμα C-130J MYIII με την Lockheed Martin κατασκευής 24 Mid και 12 plugs αμαρτίων. Ωv συνέχεια των προγραμμάτων αυτών, θα ακολουθήσουν τα προγράμματα F-16 Post-Bahrain κατασκευής αμαρτίων 108 α/φωv ύψουv 102.000.000€, η συνέχεια του F-16 Post-Bahrain κατασκευής αμαρτίων 128 α/φωv καθώv και το Post C-130J MYIII κατασκευής 24 Mid και 16 plugs αμαρτίων. Επίηv στον τομέα της εκπαίδευηv αναμένεται συνέχιση του προγράμματοv 100 Σπουδαστών της Προεδρικήv φρουράv (PGC) των ΗΑΕ, ύψουv 5.200.000€ καθώv και το μεγαλύτερο μέχρι στιγμήv πρόγραμμα εκπαίδευηv 2.875 Σπουδαστών των Ενόπλων Δυνάμεων (GHQ) των ΗΑΕ ύψουv 130.000.000€ - 170.000.000€.

- **Επάξια συμμετοχή στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών** με συμπράξει σε Ευρωπαϊκά προγράμματα Έρευνας & Ανάπτυξηv καινοτόμων προϊόντων και τεχνολογιών αιχμήv.
- **Ανάπτυξη συνεργασιών** με εταιρείεv διεθνούv κύρουv και εμβέλειαv καθώv και με τα Υπουργεία ενδιαφέροντοv ΕΑΒ (Άμυναv, Δημόσιαv Τάξηv & Προστασίαv του Πολίτη, Ναυτιλίαv) και φορείεv αμυντικήv βιομηχανίαv για δημιουργία μακροχρόνιων συνεργασιών.
- **Εξασφάλιση μείγματοv προϊόντων και υπηρεσιών** που να περιορίζουν τον κίνδυνο από εξελίξειv πέραν του ελέγχου της εταιρείαv:
 - Εσωτερική – Διεθνήv αγορά
 - Αμυντική – Πολιτική αγορά

Προκλήσειv & Προοπτικήv

Τα τελευταία χρόνια είναι γνωστό ότι υπάρχει στην ΕΑΒ μια μεγάλη αποχώρηση εξειδικευμένου και πιστοποιημένου ανθρώπινου δυναμικού. Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει σημαντική αγορά εντόv και εκτόv Χώραv, από την οποία η Εταιρεία μπορεί να διεκδικήσει ικανοποιητικό μερίδιο, εστιαζόμενη στα εξήv κομβικά σημεία:

- Την επιλεκτική και εστιασμένη προσέγγιση της Παγκόσμιαv Αγοράv (Global Market).
- Εφαρμογή επιθετικήv και εξωστρεφούv προώθηvηv πωλήσεων, τόσο απέναντι στους υφιστάμενουv όσο και στους δυνητικούv Πελάτεv της ΕΑΒ.
- Δημιουργία κέντρου συντήρηvηv ελικοπτερόων (AS 365N3-Dophen), AS 332 (Super Puma), CH-47 (Chinook), NH-90, κλπ).
- Εργοστασιακή συντήρηvη και αναβάθμιση του αεροκινητήρα T56 σε νέεv αγορέv όπωv Βόρεια Αφρική και Άπω Ανατολή.
- (Εδραίωση της ΕΑΒ ωv «Πάροχο Εκπαιδευτικήων Υπηρεσιών (Training Service Provider)» διεθνώv.
- Συνεργασίεv με Πανεπιστήμια όπωv το University of South Wales, το Limerick της Βρετανίαv καθώv και άλλων εκπαιδευτικήων ιδρυμάτων από τις εκάστοτε χώρεv προέλευσηv των πελατών μαv. Διαρκήv προσαρμογή στις διεθνείv ανταγωνιστικήv συνθήκεv με ανταγωνιστικήv τιμέv, ολοκληρωμένεv λύσειv με καινοτόμεv προσεγγίσειv όπωv η Ολοκληρωμένη Υποστήριξη Πτήσεων (Fly by the Hour), διαχρονική επένδυση σε τεχνολογίεv αιχμήv, με στόχο την ανάληψη έργων με υψηλή προστιθέμενη αξία και διασφάλιση της ανταγωνιστικότηταv της εταιρείαv.

- Σχεδίαση Νέων και Καινοτόμων Προϊόντων Έρευνας & Τεχνολογίας, με στόχο την παραγωγή εμπορεύσιμων προϊόντων.
- Διεύρυνση της ήδη υπάρχουσας παρουσίας της στα Συστήματα Επιτήρησης & Ασφάλειας συνόρων (Homeland Security), με δικά της προϊόντα όπως το ραντάρ «Τηλέμαχος».

4. Τομέας Παραγωγής

Σημαντικότερα προγράμματα της Εταιρείας:

- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ SUPER PUMA (ΠΕΛΑΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ P-3B Orion ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ (ΠΕΛΑΤΗΣ: LOCKHEED MARTIN).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΩΝ F110-GE-100/129 (ΠΕΛΑΤΗΣ: ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Α/Κ F100-PW-229 (ΠΕΛΑΤΗΣ: ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Α/Κ M53-P2 (ΠΕΛΑΤΗΣ: SAFRAN).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΕ TF33 – PW – 100A (ΠΕΛΑΤΗΣ: IAMCO - NSRA).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ C-130J (ΠΕΛΑΤΗΣ: LOCKHEED MARTIN).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ F-16V ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ (ΠΕΛΑΤΗΣ: LOCKHEED MARTIN)
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΟΜΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΥΣ F-16 (ΠΕΛΑΤΗΣ: LOCKHEED MARTIN).
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΕΔΡΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΤΩΝ U.A.E
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΩΝ Α/ΦΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.
- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ Α/ΦΩΝ C-130

Μεταξύ των στόχων της εταιρείας συγκαταλέγεται και η Σχεδίαση και Ανάπτυξη ιδίων προϊόντων, τεχνολογιών Αεροναυπηγικής, τεχνολογιών μη επανδρωμένων συστημάτων, Νέων υλικών και Διεργασιών καθώς και Αεροδιαστημικής και Ηλεκτρονικών, με υψηλή προστιθέμενη αξία γνώσης και καινοτομίας. Μέσω της δραστηριότητας της Διεύθυνσης Μελετών, Έρευνας & Καινοτομίας, η εταιρεία επιδιώκει να αποκτήσει ουσιαστικό εξειδικευμένο μερίδιο συμμετοχής στην Αεροναυπηγική και Αεροδιαστημική βιομηχανία της Ευρώπης, να εκμεταλλεύεται τα αποτελέσματα και να αναπτύσσει αντίστοιχες συνεργασίες σε Ευρωπαϊκές κοινοπραξίες για την συμπαραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων. Επίσης, επιδιώκει να δημιουργεί επιχειρησιακές κερδοφόρες δραστηριότητες με την πώληση πλήρους κατασκευαστικού φακέλου αεροπορικών δομών και ηλεκτρονικών συστημάτων και να υποστηρίζει τα προϊόντα σχεδίασής της καθ' όλη την διάρκεια του κύκλου ζωής.

5. Τομέας Διαχείρισης Ποιότητας

Η εταιρία έχει τις κάτωθι πιστοποιήσεις οι οποίες είναι προαπαιτούμενες για τους πελάτες της εταιρείας και αποτελεί συμβατική υποχρέωση:

- **EN 9100:2018/AS9100D** – Quality Management Systems – Requirements for Aviation, Space and Defense Organisations.

- **EN 9110:2018/AS9110D** – Quality Management Systems – Requirements for Aviation Maintenance Organisations.
Η συγκεκριμένη πιστοποίηση αποκτήθηκε από την εταιρεία για πρώτη φορά και αφορά στις δραστηριότητες «Maintenance, Repair, Overhaul and Upgrade of aircraft P-3B,C-130 B-H, F-16 Viper and their components. Maintenance, Repair, Overhaul of T-56 Engine and its components».
- **ISO9001:2015** – Quality Management Systems – Requirements

6. Ανθρώπινο Δυναμικό.

Η Στρατηγική Διοίκησης του Ανθρώπινου Δυναμικού που ακολουθεί η εταιρεία στοχεύει: α) στη δημιουργία ενός υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος που προσφέρει ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης και β) στην άσκηση Διοίκησης με βασικά χαρακτηριστικά την αξιοκρατία, την διαφάνεια, τη σταθερότητα, την ενσυνείδητη συμμετοχή, την ουσιαστική και αμφίδρομη επικοινωνία, και την δέσμευση των εργαζομένων σε έναν συγκεκριμένο κώδικα αξιών και κανόνων, που ορίζουν σαφώς την υπεύθυνη επαγγελματική συμπεριφορά και ενθαρρύνουν την εργασία με βάση τις αρχές της Εταιρικής Υπευθυνότητας. Το ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας ανέρχεται στο τέλος της κλειόμενης χρήσεως **σε 1.449 άτομα**. Οι εργαζόμενοι της ΕΑΒ διαθέτουν υψηλή τεχνογνωσία & εξειδικευμένες γνώσεις, οι οποίες αποκτήθηκαν από την εργασιακή εμπειρία και μέσα από συνεχείς εκπαιδεύσεις, προκειμένου η εταιρεία να ανταποκρίνεται στις υψηλές απαιτήσεις του αεροπορικού αντικειμένου.

Για την υλοποίηση των προγραμμάτων της εταιρείας απαιτούνται συγκεκριμένες ειδικότητες και δεξιότητες, οι οποίες είναι δυσεύρετες στην ελληνική αγορά. Η ανάγκη καλύπτεται μέσω ενδοεταιρικής εκπαίδευσης με την εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων προς αυτό το σκοπό. Οι νεοπροσλαμβανόμενοι για να ενταχθούν αποδοτικά στην παραγωγική διαδικασία χρειάζονται 12μηνη έως 24μηνη ειδική εκπαίδευση και πιστοποίηση.

Επισημαίνεται ότι η ΕΑΒ Α.Ε. **δεν έχει πάγιες οργανικές θέσεις προσωπικού**. Αντιθέτως, στην εταιρεία οι ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό τόσο σε πλήθος όσο και σε ειδικότητες προσδιορίζονται και κατανέμονται στις γραμμές παραγωγής και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες πάντοτε σε συνάρτηση με το μακροχρόνιο συμβατικό φόρτο

Για την πλήρη και απρόσκοπτη υποστήριξη των απαιτήσεων των προγραμμάτων όλων των πελατών της εταιρείας προκύπτει ως αδήριτη ανάγκη η πραγματοποίηση νέων προσλήψεων αορίστου χρόνου χωρίς τις οποίες δεν θα είναι εφικτή η πλήρης ανταπόκριση στις ανειλημμένες συμβατικές υποχρεώσεις καθώς και η δημιουργία νέων υποδομών στις απαιτήσεις επερχόμενων τεχνολογικών εξελίξεων στον αεροναυπηγικό τομέα.

7. Λειτουργικός τομέας

Οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στη συγκράτηση του λειτουργικού κόστους της εταιρείας εξετάζοντας προσεκτικά όλες τις ελαστικές δαπάνες, με αποτέλεσμα να διατηρηθεί το λειτουργικό κόστος στα επίπεδα της προηγούμενης χρήσεως.

8. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ εταιρείας και συνδεδεμένων μερών

Οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτή μερών, κατά την χρήση 2019 είναι οι εξής:

Εμπορικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών</u>				
Σε θυγατρικές	-	-	78.360	75.621
Σε Ελληνικό Δημόσιο	18.758.572	27.183.649	18.758.572	27.095.931
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	25.610	29.380	25.610	29.380
Σύνολο	18.784.182	27.213.029	18.862.542	27.200.932

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Αγορές αγαθών και υπηρεσιών</u>				
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	373.484	-	373.484
Σύνολο	-	373.484	-	373.484

Υπόλοιπα από εμπορικές συναλλαγές

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Απαιτήσεις</u>				
Σε θυγατρικές	-	-	666.772	3.138.668
Σε Ελληνικό Δημόσιο	52.836.207	49.869.534	52.836.207	49.869.534
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	355.784	324.027	355.784	324.027
Σύνολο	53.191.990	50.193.561	53.858.762	53.332.230

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Υποχρεώσεις</u>				
Σε Ελληνικό Δημόσιο	185.038.773	190.674.166	185.038.773	190.674.166
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	49.845	50.340	49.845	50.340
Σύνολο	185.088.618	190.724.506	185.088.618	190.724.506

Παροχές βασικών διευθυντικών στελεχών

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Παροχές προς τη διοίκηση και στελέχη της εταιρείας</u>				
Μισθοί Οργάνων Διοίκησης & Διευθυντικών στελεχών	869.015	892.548	869.015	892.548
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	1.140	1.920	1.140	1.920
Σύνολο	870.155	894.468	870.155	894.468

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αφορούν πωλήσεις προς την Πολεμική Αεροπορία, Στρατό Ξηράς και το Πολεμικό Ναυτικό. Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αφορά την Πολεμική Αεροπορία. Οι υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο αφορούν κυρίως υποχρεώσεις προς την Πολεμική Αεροπορία.

9.Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης.

Από την ημερομηνία λήξεως της κλειόμενης διαχειριστικής χρήσεως 2019, ήτοι την 31/12/2019, έως και σήμερα, βρισκόμαστε μπροστά στην εξάπλωση της κρίσης που σχετίζεται με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19. Αναλυτικότερα αναφέρουμε σχετικά τα εξής:

Η ασθένεια κορωνοϊού 2019 (Coronavirus disease 2019, COVID-19), είναι μία ασθένεια που προκαλείται από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2. Ο ιός και η ασθένεια που προκαλεί, πρωτοεμφανίστηκαν στην πόλη Ούχαν της Κίνας στα τέλη του 2019, και τους επόμενους μήνες τα κρούσματα εξαπλώθηκαν ραγδαία σε παγκόσμιο επίπεδο, οδηγώντας τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) να κηρύξει τον Μάρτιο του 2020 τον COVID-19 πανδημία. Κατά το χρόνο σύνταξης αυτής της Έκθεσης, δεν υπάρχουν αποτελεσματικά θεραπευτικά σκευάσματα και εμβόλια (οι σχετικές προσπάθειες που γίνονται εκτιμάται ότι θα αποδώσουν σε βάθος χρόνου) και οι ενέργειες από τις αρμόδιες αρχές παγκοσμίως περιορίζονται στη διαχείριση των συμπτωμάτων στους ασθενείς και στον περιορισμό της μετάδοσης της νόσου μέσω πρωτοφανών προληπτικών μέτρων (περιορισμοί μετακίνησης, καραντίνα, κλπ).

Ταυτόχρονα, η διοίκηση της Εταιρείας, με μέγιστο αίσθημα ευθύνης, παρακολουθεί στενά και σε καθημερινή βάση τις εξελίξεις, προκειμένου να ανταποκριθεί κατάλληλα σε όλα τα επίπεδα έχοντας προετοιμάσει ειδικό πλάνο δράσεων ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία της, ο περιορισμός των επιπτώσεων του ιού καθώς και η ασφάλεια των εργαζομένων της και του κοινωνικού συνόλου. Στα πλαίσια αυτών, έχει ευθυγραμμιστεί με τα πρωτόκολλα του ΠΟΥ και των λοιπών αρμοδίων αρχών. Τα επαγγελματικά ταξίδια έχουν περιοριστεί σημαντικά και δύναται να εφαρμοστεί όπου απαιτηθεί απομακρυσμένη εργασία (τηλεργασία). Επίσης η εταιρεία έχει λάβει κάποιες δράσεις όπως εφεδρικές ρυθμίσεις σε περίπτωση που οι εργαζόμενοι δεν είναι σε θέση να εκτελέσουν τους ρόλους τους ή ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες καθώς και η θέσπιση διαδικασιών που απαιτούν από το προσωπικό να αναφέρει εάν αισθάνεται αδιαθεσία και πιθανή μόλυνση ή έκθεση στον ιό (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ταξιδιών σε περιοχές υψηλού κινδύνου) ή ανησυχίες που αφορούν σε άλλους με τους οποίους μπορεί να έχει έρθει σε επαφή.

Κατά την δεδομένη χρονική στιγμή, η περαιτέρω εξέλιξη, η διάρκεια και η επίπτωση της πανδημίας του κορωνοϊού δεν μπορεί να προβλεφθεί αξιόπιστα και εύλογα. Επίσης δεν μπορούν να εξαχθούν με βεβαιότητα ασφαλή συμπεράσματα αναφορικά με τους κινδύνους, την επίδραση και τις πιθανές επιπτώσεις του γεγονότος αυτού στις δραστηριότητες και στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας. Κάθε πιθανή επίπτωση στα αποτελέσματά της Εταιρείας θα εξαρτηθεί από τις συνεχιζόμενες εξελίξεις. Η απόφαση των ελληνικών αρχών να εφαρμόσουν έκτακτα μέτρα δημόσιας υγείας, αν και προσωρινής φύσης, μπορεί να συνεχιστεί και να αυξηθεί ανάλογα με τις εξελίξεις στην επιδημία του ιού. Επίσης, μέχρι σήμερα δεν έχει οριστικοποιηθεί το σύνολο των μέτρων της πολιτείας για την ενίσχυση των επιχειρήσεων και γενικά είναι αβέβαιη και ρευστή η κατάσταση στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Παρόλα αυτά, η διοίκηση εκτιμά ότι οι επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης δεν θα επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, η οποία θα συνεχίσει ομαλά τις δραστηριότητές της.

Σημειώνεται ότι η διοίκηση της Εταιρείας διαβεβαιώνει ότι έχει λάβει, και θα συνεχίσει να λαμβάνει, όλα τα κατάλληλα μέτρα έως τη λήξη της πανδημίας, για την προστασία των εργαζομένων της (και έμμεσα του κοινωνικού συνόλου), τη διασφάλιση της ποιότητας των

παρεχόμενων υπηρεσιών και της ικανοποίησης των πελατών της (σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες) καθώς και την ομαλή επιχειρησιακή συνέχεια των δραστηριοτήτων της και την εύρυθμη λειτουργία της.

10. Οικονομικές Καταστάσεις

Στη συνέχεια παρατίθενται, ως αναπόσπαστο τμήμα της Έκθεσης προς τους μετόχους, οι οικονομικές καταστάσεις του έτους 2019. Σημειώνεται επίσης ότι επί των ακινήτων της εταιρείας δεν υφίσταται κανένα είδος εμπράγματος βάρους.

Μετά τα ανωτέρω κύριοι Μέτοχοι παρακαλούμε όπως εγκρίνετε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2019.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές αντίγραφο του Βιβλίου Πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων 2 και 4 και τις πιθανές επιπτώσεις των θεμάτων 1, 3 και 5 που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας “Βάση για γνώμη με επιφύλαξη”, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη

Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1) Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 13 των οικονομικών καταστάσεων (κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς) η Εταιρεία δεν διενήργησε φυσική απογραφή του συνόλου των αποθεμάτων της για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2019 αλλά απογραφή του συνόλου των ειδών μεγάλης αξίας (άνω των € 75 χιλ. ανά κατηγορία υλικού) και δειγματοληπτική απογραφή επί μέρους κωδικών με χαμηλότερη αξία. Από τον έλεγχό μας δεν κατέστη δυνατόν να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την επιβεβαίωση των λογαριασμών «Αποθέματα» της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ποσού € 89.084 χιλ. και «Κόστος Πωλήσεων» της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων ποσού € 50.822 χιλ. και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη ως προς την αξία των εν λόγω λογαριασμών και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσεως και τα ίδια κεφάλαια.

2) Στο λογαριασμό του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση εισπράξεως από συνδεδεμένη επιχείρηση ποσού € 3.403 χιλ. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που

προβλέπονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, δεν έχει σχηματιστεί σχετική πρόβλεψη. Κατά την εκτίμησή μας, για την κάλυψη ζημιών από τη μη ρευστοποίηση του συνόλου των απαιτήσεων αυτών, θα έπρεπε να έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη ύψους € 3.403 χιλ., το σύνολο της οποίας θα έπρεπε να καταχωρηθεί στην κλειόμενη χρήση 2019. Λόγω του μη σχηματισμού της πρόβλεψης αυτής, το υπόλοιπο του λογαριασμού «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» και τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου εμφανίζονται αυξημένα κατά το ποσό των € 3.403 χιλ. και τα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσεως βελτιωμένα κατά το ποσό των € 3.403 χιλ.

3) Δεν κατέστη δυνατόν να επαληθευθούν, με επιβεβαιωτικές επιστολές πελατών και χρεωστών ή άλλες εναλλακτικές ελεγκτικές διαδικασίες, απαιτήσεις από πελάτες και χρεώστες συνολικού ποσού € 4.766 χιλ. καθώς και προκαταβολές πελατών ποσού € 281 χιλ. και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη για την αξία των εν λόγω υπολοίπων και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσεως και τα ίδια κεφάλαια.

4) Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 38 των οικονομικών καταστάσεων, στη χρήση 2010 καταλογίστηκαν στην Εταιρεία διαφορές φορολογικού ελέγχου (οι οποίες αφορούσαν Φόρο Εισοδήματος και Φόρο Προστιθέμενης Αξίας) για τις χρήσεις 2001 έως και 2004 συνολικού ύψους € 285.611 χιλ., για τις οποίες η Εταιρεία προσέφυγε στα διοικητικά δικαστήρια. Στα πλαίσια των προσφυγών που υπέβαλλε η Εταιρεία, στη χρήση 2011, αναγνώρισε στις υποχρεώσεις της το 25% των ανωτέρω διαφορών (δηλαδή το ποσό των € 71.403 χιλ.) και ισόποσο κονδύλι σε λογαριασμό απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο. Ύστερα από τις παρακρατήσεις φόρων που διενεργήθηκαν από τις φορολογικές αρχές έναντι των εν λόγω οφειλών, εντός των ετών 2011 έως 2019, στις οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2019 εμφανίζεται ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο το ποσό των € 53.817 χιλ. (η οποία περιλαμβάνεται στο λογαριασμό του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» ποσού € 551.612 χιλ.) και ως υποχρέωση το ποσό των € 0 χιλ. Στη συνέχεια, εντός των ετών 2019 και 2020, εκδόθηκαν σχετικές αποφάσεις από το αρμόδιο δικαστήριο (Διοικητικό Εφετείο Αθηνών) σύμφωνα με τις οποίες έγιναν δεκτές οι υποβληθείσες προσφυγές της Εταιρείας για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας των ετών 2001 έως και 2004 καθώς και για το Φόρο Εισοδήματος των ετών 2001 έως και 2003, ενώ για το Φόρο Εισοδήματος έτους 2004 έγινε εν μέρει δεκτή η προσφυγή της διαμορφώνοντας το επιβαλλόμενο ποσό κύριου φόρου, προστίμου και τόκων σε € 19.207 χιλ. (κύριος φόρος € 9.482 χιλ., πρόστιμο € 4.741 χιλ. και τόκοι για τα έτη 2014 έως και 2019 € 4.984 χιλ.). Η Εταιρεία δεν έχει σχηματίσει στις οικονομικές της καταστάσεις σχετική πρόβλεψη απομείωσης (έναντι της προαναφερθείσας απαίτησής της από το Ελληνικό Δημόσιο) για το σύνολο της προαναφερθείσας οφειλής που της επιδικάστηκε ποσού € 19.207 χιλ., εκ των οποίων ποσό € 831 χιλ. αφορούν την κλειόμενη χρήση. Λόγω του μη σχηματισμού της πρόβλεψης αυτής, το υπόλοιπο του λογαριασμού «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» και τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου εμφανίζονται αυξημένα κατά το ποσό των € 19.207 χιλ. και τα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων βελτιωμένα κατά το ποσό των € 831 χιλ. και € 18.376 χιλ. αντίστοιχα.

5) Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2005 έως και 2010, ενώ για την ενοποιούμενη θυγατρική εταιρεία για τις χρήσεις 2010 έως και 2019 (σχετική η σημείωση 38 των υφιστάμενων οικονομικών καταστάσεων). Ως εκ τούτου τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών για τις εν λόγω εταιρείες δεν έχουν καταστεί οριστικά. Η μητρική Εταιρεία δεν έχει προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν καταλογιστούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχει σχηματίσει σχετική πρόβλεψη για αυτή την ενδεχόμενη υποχρέωση, ενώ η ενοποιούμενη θυγατρική εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη ποσού € 200 χιλ. Από τον έλεγχό μας δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και την ενοποιούμενη θυγατρική της, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 19 επί των οικονομικών καταστάσεων, στην οποία περιγράφεται το γεγονός ότι τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου τόσο της κλειόμενης χρήσεως όσο και των προηγούμενων χρήσεων ήταν ζημιογόνα και ότι κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου έχει καταστεί μικρότερο του μισού (1/2) του Μετοχικού Κεφαλαίου και συνεπώς συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018. Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 19, οι συνθήκες αυτές υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έμφαση Θεμάτων

Εφιστούμε την προσοχή σας στα εξής:

1) Στις σημειώσεις 14.3 και 37.2 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται το θέμα σχετικά με κατασκευαστικό έργο της Εταιρείας το οποίο είναι σε εξέλιξη από προηγούμενες χρήσεις και δεν έχει ολοκληρωθεί έως και την ημερομηνία χορήγησης της παρούσης καθώς

και το θέμα της προσφυγής εταιρείας του εξωτερικού στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο κατά της Εταιρείας για την επίλυση διαφοράς από υπεργολαβική σύμβαση, του εν λόγω κατασκευαστικού έργου, συνολικού ποσού € 16.732 χιλ., για την οποία δικαιώθηκε το τρίτο μέρος και η Εταιρεία προχώρησε στην αποπληρωμή της οφειλής. Η ολοκλήρωση του προαναφερθέντος κατασκευαστικού έργου και η ενδεχόμενη οικονομική επίδραση που αυτή θα επιφέρει δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί από την Εταιρεία στο παρόν στάδιο και ως εκ τούτου, δεν έχει σχηματιστεί οποιαδήποτε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το θέμα αυτό.

2) Σύμφωνα με τις επιστολές που τέθηκαν υπόψη μας από τη Νομική Διεύθυνση της Εταιρείας (σχετική αναφορά γίνεται και στη σημείωση 37.2 των οικονομικών καταστάσεων), υφίστανται αγωγές και διεκδικήσεις τρίτων κατά της Εταιρείας συνολικού ύψους € 13.183 χιλ. περίπου (δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω ποσό τα κονδύλια που αναφέρονται στην ανωτέρω επιφύλαξή μας υπ' αριθμό 4 και στο θέμα έμφασης υπ' αριθμό 1), για τις οποίες αναφέρονται τα εξής: α) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 11.223 χιλ. περίπου δεν αναφέρεται εκτίμηση από τη Νομική Διεύθυνση ως προς την τελική έκβασή τους, η οποία δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί στο παρόν στάδιο. Πάρα ταύτα η Εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις ποσού € 350 χιλ. σε σχέση με τις αγωγές αυτές για ενδεχόμενη αρνητική έκβασή τους. β) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 150 χιλ. αναφέρεται από τη Νομική Διεύθυνση ότι θα ευδοκμήσουν ή ήδη ευδοκίμησαν υπέρ των τρίτων. Για τις εν λόγω υποθέσεις έχει σχηματιστεί ισόποση πρόβλεψη για την κάλυψη αυτών των διεκδικήσεων. γ) Για αγωγές και διεκδικήσεις συνολικού ποσού € 1.810 χιλ. περίπου εκτιμάται ότι θα ευδοκμήσουν υπέρ της Εταιρείας.

Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Άλλο Θέμα

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31.12.2018 ελέγχθηκαν από άλλη ελεγκτική εταιρεία. Για την εν λόγω χρήση οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές εξέδωσαν την 25.10.2019 έκθεση ελέγχου με γνώμη με επιφύλαξη, θέμα ουσιώδους αβεβαιότητας και έμφαση θεμάτων.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και της θυγατρικής της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Ίδια Κεφάλαια και Σχετικές Απαιτήσεις του Ν. 4548/2018

Στη Σημείωση 19 επί των οικονομικών καταστάσεων γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, έχει καταστεί μικρότερο του μισού (1/2) του Μετοχικού Κεφαλαίου και ως εκ τούτου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018, βάσει του οποίου το Διοικητικό Συμβούλιο συγκάλεσε τη Γενική Συνέλευση των μετόχων με ημερομηνία 21 Ιανουαρίου 2021 ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Μαρούσι, 31 Δεκεμβρίου 2020
Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Γρηγόρης Ηλ. Κούτρας
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 13601

Πάυλος Νικ. Σταφυλάς
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 28321

tgs (Ελλάς) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.
Λεωφόρος Κηφισίας 60, Τ.Κ.151 25-Μαρούσι
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 182

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	σημ.	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ενεργητικό					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	5	207.221.167	212.423.668	205.916.664	211.119.165
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	140.631	167.162	140.631	167.162
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	7	97.846	-	97.846	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	9	0	0	0	0
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	10	-	-	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	11	3.709.167	3.782.045	5.013.730	5.086.608
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	12	2.298.795	2.299.235	2.296.875	2.297.315
Σύνολο		213.467.606	218.672.110	213.465.747	218.670.251
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	13	89.083.746	85.821.325	89.083.746	85.821.325
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	14	552.081.926	564.654.645	551.611.825	567.154.687
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	15	2.062.566	2.062.566	2.062.566	2.062.566
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		203.037	-	203.037	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16	7.345.763	10.259.307	7.334.460	10.258.568
Σύνολο		650.777.038	662.797.843	650.295.634	665.297.146
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		864.244.644	881.469.953	863.761.380	883.967.396
Παθητικό					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	17	1.279.847.648	1.279.847.670	1.279.847.648	1.279.847.670
Αποθεματικά κεφάλαια	18	58.067.714	58.067.714	58.067.714	58.067.714
Αποτελέσματα εις νέο	-	(1.058.732.714)	(1.515.442.350)	(1.058.677.985)	(1.512.284.482)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		279.182.648	(177.526.967)	279.237.377	(174.369.098)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	19	279.182.648	(177.526.967)	279.237.377	(174.369.098)
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	20	17.587.477	16.540.357	17.584.877	16.540.357
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	21	21.527.979	22.761.670	21.527.979	22.761.670
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	22	78.892	-	78.892	-
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	23	853.428	805.684	653.428	623.428
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	24	8.072.252	8.376.836	7.853.159	8.376.836
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25	1.140.827	1.330.965	1.140.827	1.330.965
Σύνολο		49.260.855	49.815.511	48.839.162	49.633.255
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	26	24.733.495	25.794.254	24.724.331	25.813.304
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	27	5.514.896	5.514.544	5.514.896	5.514.544
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	22	21.316	-	21.316	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	505.531.434	977.872.612	505.424.298	977.375.392
Σύνολο		535.801.140	1.009.181.409	535.684.841	1.008.703.239
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		864.244.644	881.469.953	863.761.380	883.967.396

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

Ποσά σε €	σημ.	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κύκλος εργασιών	29	44.476.728	50.219.826	44.291.918	50.132.108
Κόστος πωλήσεων	30	(50.909.127)	(59.646.750)	(50.822.228)	(59.574.964)
Μικτό κέρδος		(6.432.399)	(9.426.923)	(6.530.310)	(9.442.856)
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	32	3.762.755	3.864.078	3.838.350	3.918.095
Έξοδα διοίκησης	31	(8.826.804)	(8.658.139)	(8.803.770)	(8.664.213)
Έξοδα διάθεσης	31	(348.300)	(361.386)	(315.308)	(346.348)
Έξοδα Παραγωγής μη κοστολογηθέντα	31	(6.500.033)	(6.518.835)	(6.500.033)	(6.518.835)
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	32	(2.603.523)	(16.051.250)	(2.588.142)	(16.044.749)
Λειτουργικά αποτελέσματα		(20.948.303)	(37.152.455)	(20.899.213)	(37.098.905)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	33	(1.104.637)	(2.482.300)	(1.103.545)	(2.481.748)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	33	17.244	61.515	17.244	61.514
Άλλα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	34	-	-	(3.173.322)	-
Αποτελέσματα προ φόρων		(22.035.696)	(39.573.240)	(25.158.836)	(39.519.139)
Φόροι εισοδήματος	35	170.138	27.534	190.138	47.534
Αποτελέσματα μετά από φόρους (Α)		(21.865.558)	(39.545.705)	(24.968.698)	(39.471.604)
Αποτελέσματα μετά από φόρους αποδιδόμενα στους μετόχους	-	(21.865.558)	(39.545.705)	(24.968.698)	(39.471.604)
Λοιπά συνολικά έσοδα					
Αναλογιστικά κέρδη και ζημιές	20	(678.307)	734.357	(678.307)	734.357
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)		(678.307)	734.357	(678.307)	734.357
Λοιπά συνολικά έσοδα αποδιδόμενα στους μετόχους	-	(678.307)	734.357	(678.307)	734.357
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		(22.543.865)	(38.811.348)	(25.647.005)	(38.737.247)
Συνολικά έσοδα μετά από φόρους αποδιδόμενα στους μετόχους	-	(22.543.865)	(38.811.348)	(25.647.005)	(38.737.247)
Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή	36	(0,3729)	(0,6744)	(0,4258)	(0,6732)
Απόσβέσεις		5.633.343	5.763.910	5.632.297	5.763.910
EBITDA (Κέρδη προ φόρων, αποσβέσεων και χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων)		(15.314.960)	(31.388.545)	(15.266.916)	(31.334.995)

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ενοποιημένα

Ποσά σε €	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2017	1.279.847.670	697.419	(1.476.631.002)	(196.085.913)
Αποτελέσματα Χρήσης	-	-	(39.545.705)	(39.545.705)
Επιχορήγηση Δημοσίου	-	57.370.295	-	57.370.295
Αναλογιστική επανεκτίμηση	-	-	734.357	734.357
Υπόλοιπο 31/12/2018	1.279.847.670	58.067.714	(1.515.442.350)	(177.526.967)
Αποτελέσματα Χρήσης	-	-	(21.865.558)	(21.865.558)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση υποχρέωσεων	479.253.480	-	-	479.253.480
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(479.253.502)	-	479.253.502	-
Αναλογιστική επανεκτίμηση	-	-	(678.307)	(678.307)
Υπόλοιπο 31/12/2019	1.279.847.648	58.067.714	(1.058.732.714)	279.182.648

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Μητρικής

<i>Ποσά σε €</i>	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά κεφάλαια	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 31/12/2017	1.279.847.670	697.419	(1.473.547.235)	(193.002.146)
Αποτελέσματα Χρήσης	-	-	(39.471.604)	(39.471.604)
Επιχορήγηση Δημοσίου	-	57.370.295	-	57.370.295
Αναλογιστική επανεκτίμηση	-	-	734.357	734.357
Υπόλοιπο 31/12/2018	1.279.847.670	58.067.714	(1.512.284.482)	(174.369.098)
Αποτελέσματα Χρήσης	-	-	(24.968.698)	(24.968.698)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση υποχρέωσεων	479.253.480	-	-	479.253.480
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(479.253.502)	-	479.253.502	-
Αναλογιστική επανεκτίμηση	-	-	(678.307)	(678.307)
Υπόλοιπο 31/12/2019	1.279.847.648	58.067.714	(1.058.677.985)	279.237.377

Κατάσταση Ταμειακών Ροών**Άμεση Μέθοδος**

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από απαιτήσεις	40.985.317	44.885.258	40.744.409	44.784.695
Πληρωμές σε Προμηθευτές, εργαζομένους, κλπ.	(38.419.407)	(36.681.547)	(38.218.667)	(36.531.552)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(1.131.012)	(2.573.916)	(1.103.545)	(2.481.748)
Πληρωμές (εισπράξεις επιστροφών) φόρων	(4.049.803)	(5.707.756)	(4.048.711)	(5.707.204)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(2.614.904)	(77.960)	(2.626.514)	64.192
μείον: Καταβολές φόρου εισοδήματος				
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(2.614.904)	(77.960)	(2.626.514)	64.192
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις (πληρωμές) από συμμετοχές, κοινοπραξίες, επενδυτικούς τίτλους				
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	(315.862)	(360.955)	(314.816)	(360.955)
Εισπράξεις από επιχορηγήσεις παγίων				
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων				
Τόκοι εισπραχθέντες	17.244	61.515	17.244	61.514
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(298.618)	(299.440)	(297.572)	(299.441)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Ποσά αύξησης κεφαλαίου	(22)	130.000	(22)	0
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια				
Εξοφλήσεις δανείων				
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(22)	130.000	(22)	0
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(2.913.544)	(247.400)	(2.924.107)	(235.249)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου	10.259.307	10.506.707	10.258.568	10.493.817
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου	7.345.763	10.259.307	7.334.460	10.258.568

Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες για τον Όμιλο

1.1 Η εταιρεία

Η Εταιρεία «Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία Ανώνυμη Εταιρεία» με Αριθμό Μητρώου Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΡ.Μ.Α.Ε.) 2685/01/Β/86/2684 στο εξής «ΕΑΒ Α.Ε.», συστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 43/1975, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Ν. 696/1977, καθώς και με το άρθρο 44 του Ν. 1947/1991 και το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν.2166/1993. Σε εκτέλεση του Ν. 43/1975 εκδόθηκε η Κοινή Απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Προγραμματισμού, Εθνικής Άμυνας και Εμπορίου με αριθμό ΡΔ 3150/03.03.1976, με την οποία εγκρίθηκε το καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό καταρτίστηκε με την πράξη 24677/23.02.1976 της Συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Ανδρικοπούλου-Καλλίρη. Η προαναφερόμενη Υπουργική Απόφαση μαζί με το καταστατικό δημοσιεύτηκαν στο ΦΕΚ αρ. 333/04.03.1976. Για τις συναλλαγές της Εταιρείας σε ξένη γλώσσα ή με πρόσωπα της αλλοδαπής, η Εταιρεία θα χρησιμοποιεί την επωνυμία «HELLENIC AEROSPACE INDUSTRY S.A.» και τον διακριτικό τίτλο «Η.Α.Ι. S.A.».

Σκοπός της Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.43/1975, όπως τροποποιημένος ισχύει, είναι «η ίδρυση και λειτουργία στην Ελλάδα εκσυγχρονισμένης βιομηχανίας αεροπορικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των ενόπλων δυνάμεων και λοιπών δημόσιων υπηρεσιών, για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, στον τομέα της συντήρησης, επισκευής και κατασκευής αεροσκαφών και γενικά αεροδιαστημικού υλικού. Επίσης σκοπός της Εταιρείας είναι οι κατασκευές και η παροχή υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών (τηλεπικοινωνίες - πληροφορική - συστήματα ελέγχου πυρός-αναμεταδότες τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων), σε παντός είδους κινητήρες (στρατιωτικούς και πολιτικούς), καθώς και στα παρελκόμενα αυτών, σε συστήματα ήπιων μορφών ενέργειας και σε οπλικά συστήματα παντός τύπου (εγκατεστημένα επί ιπτάμενων μέσων, εδάφους, πλοίων και παντός τύπου χερσαίων οχημάτων) και η παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης πάνω στα αντικείμενα δραστηριότητας της Εταιρείας. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, είναι δυνατό να επεκτείνεται ο σκοπός της εταιρείας και σε άλλες συναφείς δραστηριότητες.

Για την επίτευξη του σκοπού της, η Εταιρεία μπορεί να συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή σε οποιοσδήποτε συναφείς επιχειρήσεις και να συνεργάζεται ή να συνεταιρίζεται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που επιδιώκουν σκοπούς όμοιους ή συναφείς με το σκοπό της, καθώς και να ενεργεί γενικά οτιδήποτε θα ήταν αναγκαίο ή χρήσιμο για την πραγματοποίηση του σκοπού της».

Η εταιρεία ελέγχεται εξ' ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο και ως εκ τούτου εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.3429/2005 σύμφωνα με το οποίο ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στην Ελλάδα, στο Νομό Αττικής, στο Δήμο Αθηναίων,

Λεωφόρο Μεσογείων 2-4. Το βιομηχανικό συγκρότημα και οι οικονομικές υπηρεσίες της Εταιρείας είναι εγκατεστημένα σε έκταση 1.850 στρεμμάτων στο Νομό Βοιωτίας, στο Δήμο Τανάγρας.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 30^η Δεκεμβρίου 2020.

1.2 Δομή του Ομίλου

Η δομή του Ομίλου κατά την 31.12.2019 έχει ως εξής:

Επωνυμία	Χώρα Εγκατάστασης	Σχέση	Ποσοστό συμμετοχής	
			31.12.2019	31.12.2018
E.M.C. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Θυγατρική	100%	100%
1 Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Συγγενής	49%	49%

1.3 Διοικητικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με την καταχώρηση στις 4 Δεκεμβρίου 2020 του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ με Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης 2406665 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει την εξής σύνθεση:

Ιωάννης Κούτρας, Πρόεδρος Δ.Σ.
 Δημήτριος Παπακώστας, Διευθύνων Σύμβουλος
 Μιχαήλ Κορωναίος, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.
 Νικόλαος Καλιωράκης, Μέλος Δ.Σ.
 Παναγιώτης Βαρλάγκας, Μέλος Δ.Σ.
 Δημήτριος Παζαϊτής, Μέλος Δ.Σ.
 Νεκτάριος Μπανάκας, Μέλος Δ.Σ.

Με βάση το άρθρο 12 του καταστατικού, η θητεία του ΔΣ είναι 5ετής με δυνατότητα παράτασης 1 έτους. Στο μεταξύ διάστημα, τα μέλη του ΔΣ μπορεί να ορίζονται και να παύονται με απόφαση του αρμόδιου υπουργού.

2 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

2.1 Συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ

Οι ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Για την σύνταξή τους έχουν ληφθεί υπόψη όλα τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και οι ερμηνείες τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) της IASB και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως την 31^η Δεκεμβρίου 2019.

2.2 Βάση κατάρτισης

Οι ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.

2.3 Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση το σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

➤ Κρίσεις

Συγκεκριμένα ποσά τα οποία περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές γνωστοποιήσεις πρέπει να εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες που δεν είναι δυνατό να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Ως σημαντική λογιστική εκτίμηση, θεωρείται μία η οποία είναι σημαντική για την εικόνα της οικονομικής κατάστασης του ομίλου και τα αποτελέσματα και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της διοίκησης, συχνά ως αποτέλεσμα της ανάγκης για σχηματισμό εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση υποθέσεων οι οποίες είναι αβέβαιες. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, συσκέψεις με ειδικούς, τάσεις και άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις μας σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον. Στη σημείωση 4 «Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές» αναφέρονται οι λογιστικές πολιτικές που έχουν επιλεγεί από τον Όμιλο.

➤ Έλεγχος απομείωσης συμμετοχών

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης των συμμετοχών σε θυγατρικές / συγγενείς εταιρίες όπου υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης (value in use) των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών (τις οποίες αποτελούν η κάθε θυγατρική ή συγγενής) ή εναλλακτικά εκτιμώντας την εύλογη αξία της συμμετοχής με βάση παραδεκτές τεχνικές αποτίμησης.

➤ Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος από διάφορες φορολογικές αρχές. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Η διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενη σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα οφείλονται. Όταν το

τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους των υποθέσεων αυτών, διαφέρει από το ποσό το οποίο είχε αρχικά αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις, οι διαφορές επιδρούν στο φόρο εισοδήματος και στις προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου κατά την οποία τα ποσά αυτά οριστικοποιούνται. Ανάλυση με τον φόρο εισοδήματος και τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και Ομίλου παρουσιάζεται στις σημειώσεις 35 και 38.

➤ **Προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων**

Η παρακολούθηση των αποθεμάτων πραγματοποιείται μέσω μηχανογραφικών κριτηρίων βάσει απολογιστικών στοιχείων αναλώσεων. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας λόγω της φύσης και της ιδιαιτερότητας των αποθεμάτων, διενεργεί προβλέψεις απαξίωσης για τα αποθέματα τα οποία χαρακτηρίζονται ως αδιακίνητα. Ως αδιακίνητα χαρακτηρίζονται αποθέματα που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία για παραπάνω από 5 συνεχόμενα έτη. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης εκτιμάται από την Διοίκηση με βάση εμπειρικές τεχνικές στηριζόμενες σε στοιχεία του παρελθόντος σχετικά με την οικονομική απαξίωση των αποθεμάτων καθώς και με εκτιμήσεις όπου είναι διαθέσιμες σχετικά με την ρευστοποιήσιμη αξία τους κατά την ημερομηνία της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

➤ **Παραγωγή σε εξέλιξη**

Το κονδύλι της «Παραγωγής σε εξέλιξη» αφορά κόστος έργων τα οποία βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και για τα οποία σύμφωνα με πάγια πολιτική της εταιρείας δεν αναγνωριστεί έσοδο στις οικονομικές καταστάσεις. Για τα έργα αυτά η εκτίμηση της Εταιρείας είναι ότι το κόστος των έργων αυτών είναι πλήρως ανακτήσιμο.

➤ **Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων**

Οι επισφαλείς λογαριασμοί απεικονίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ποσά που αναμένεται να ανακτηθούν προκύπτουν κατόπιν ανάλυσης καθώς και από την εμπειρία του Ομίλου σχετικά με την πιθανότητα επισφαλειών των πελατών. Μόλις γίνει γνωστό ότι ένας συγκεκριμένος λογαριασμός υπόκειται σε μεγαλύτερο κίνδυνο του συνήθους πιστωτικού κινδύνου (π.χ., χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, διαφωνία σχετικά με την ύπαρξη ή το ποσό της απαίτησης, κτλ.), ο λογαριασμός αναλύεται και κατόπιν καταγράφεται ως επισφάλεια εάν οι συνθήκες υποδηλώνουν ότι η απαίτηση είναι ανείσπρακτη.

➤ **Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοδήποτε διακανονισμοί δε θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αλλά έχει προχωρήσει σε διενέργεια πρόβλεψης ποσού € 500.000. Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του ομίλου στο μέλλον.

➤ **Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων**

Ο Όμιλος εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές που έχουν εκτιμηθεί κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού. Οι εκτιμήσεις για την ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων στοιχείων που έχουν χρησιμοποιηθεί για την σύνταξη της κλειόμενης χρήσεως δεν έχουν μεταβληθεί σε σχέση με αυτές των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018. Σημειώνεται ότι η εταιρεία επανεξέτασε την αξία των πάγιων περιουσιακών της στοιχείων, χρησιμοποιώντας την εταιρεία «ΝΑΙHELLAS», τη χρήση 2013.

2.4 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της εταιρείας και της θυγατρικής της επιχείρησης, δηλαδή το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί η μητρική εταιρεία και η θυγατρική της. Όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.5 Αλλαγές σε πρότυπα και σε διερμηνείες προτύπων

Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, παρατίθεται στην σημείωση 4

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν

εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Η τροποποίηση του προτύπου δεν έχει επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός»

Το Φεβρουάριο του 2018 το IASB (International Accounting Standards Board) εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζόμενους» που απαιτούν από μια εταιρεία να χρησιμοποιεί τις επικαιροποιημένες παραδοχές από αυτή την επαναμέτρηση με σκοπό να προσδιορίσει το κόστος της τρέχουσας υπηρεσίας και των καθαρών τόκων για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του προγράμματος. Μέχρι τώρα, το ΔΛΠ 19 δεν διευκρίνιζε τον τρόπο προσδιορισμού αυτών των εξόδων για την περίοδο μετά την αλλαγή του προγράμματος.

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος»

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση των αναβαλλόμενων και τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους ή ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Η Εταιρεία αξιολογεί επί του παρόντος την επίδραση του ΔΠΧΑ 9.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017)

Το IASB (International Accounting Standards Board) σχετικά με το ετήσιο πρόγραμμα βελτίωσής του, δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2017 έναν κύκλο τροποποιήσεων στενής εμβέλειας στα υπάρχοντα πρότυπα. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους»

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων»

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 17 “ Ασφαλιστήρια συμβόλαια ” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΠ 17 απαιτεί την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων με τρέχουσα αξία πληρότητας και παρέχει μια πιο ομοιόμορφη προσέγγιση μέτρησης και παρουσίασης για όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν σχεδιαστεί για να επιτευχθεί ο στόχος της συνεπούς λογιστικής των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με βάση την αρχή. Το ΔΠΧΑ 17 αντικαθιστά το ΔΠΧΠ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3 Αναμορφώσεις – Ανακατατάξεις κονδυλίων προηγούμενης χρήσης

Δεν υπήρξε κάποια ανακατάταξη των κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης 2018.

4 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος εφάρμοσε, για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 17 και ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, την επιμέτρηση, την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μισθώσεις. Το πρότυπο είναι υποχρεωτικό για τις λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Το ΔΠΧΑ 16 έχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, ιδιαίτερα στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, στα αποτελέσματα, στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, και στην παρουσίαση της χρηματοοικονομικής θέσης.

Οι νέες απαιτήσεις επηρεάζουν τον Όμιλο ως μισθωτή, κυρίως αναφορικά με τις μισθώσεις κτιρίων και μεταφορικών μέσων.

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει το νέο πρότυπο αναδρομικά σε κάθε προηγούμενη περίοδο, αλλά έχει εφαρμόσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν αναδιατυπώνεται. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate) και αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων, κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, αναγνωρίζονται σε ποσό που ισούται με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένο κατά το ποσό προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Οι σημαντικότερες πολιτικές και πρακτικές διευκολύνσεις που εφαρμόστηκαν έχουν ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται χωριστά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.
- Οι απαιτήσεις αναγνώρισης, επιμέτρησης και γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκαν εξ' ολοκλήρου στις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις «μικρής αξίας».
- Ο Όμιλος χρησιμοποίησε την πρακτική διευκόλυνση να μη διαχωρίσει τα μέρη της σύμβασης που δεν αποτελούν μίσθωση (non-lease components) από τα στοιχεία της μίσθωσης (lease components) και επομένως αντιμετωπίζει κάθε στοιχείο της μίσθωσης και οποιαδήποτε συναφή μέρη που δεν αποτελούν μίσθωση ως μία ενιαία μίσθωση.

Επιπλέον, κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιήθηκαν στον Όμιλο οι ακόλουθες πολιτικές και πρακτικές διευκολύνσεις:

- Για τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η αποκτηθείσα γνώση έχει χρησιμοποιηθεί σε περιπτώσεις που οι καταβολές ρητρών για καταγγελία της μίσθωσης ή άλλοι οικονομικοί παράγοντες υποδηλώνουν ότι τυχόν δικαιώματα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης θα εξασκηθούν.

- Ο Όμιλος επέλεξε ο νέος ορισμός της μίσθωσης να εφαρμοστεί όχι μόνο στις συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται (ή μεταβάλλονται) κατά την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019, αλλά να εφαρμοστεί σε όλες τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Τα Δικαιώματα Χρήσης και οι υποχρεώσεις μίσθωσης περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης», «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις μίσθωσης» και «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες στην Επόμενη Χρήση», αντίστοιχα.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις προσαρμογές που αναγνωρίζονται σε κάθε χωριστό λογαριασμό.

Ποσά σε €	Επίδραση εφαρμογής προτύπου ΔΠΧΑ 16		Επίδραση εφαρμογής προτύπου ΔΠΧΑ 16	
	31/12/2018	1/1/2019	31/12/2018	1/1/2019
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ενεργητικό				
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό				
Ενσώματα πάγια	212.423.668	-	212.423.668	211.119.165
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	167.162	-	167.162	167.162
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	-	120.486	120.486	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	0	-	0	0
Επενδύσεις σε ακίνητα	3.782.045	-	3.782.045	5.086.608
Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	2.299.235	-	2.299.235	2.297.315
Σύνολο	218.672.110	120.486	218.792.596	218.670.251
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Αποθέματα	85.821.325	-	85.821.325	85.821.325
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	564.654.645	-	564.654.645	567.154.687
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.062.566	-	2.062.566	2.062.566
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	10.259.307	-	10.259.307	10.258.568
Σύνολο	662.797.843	-	662.797.843	665.297.146
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	881.469.953	120.486	881.590.439	883.967.396
Παθητικό				
Ίδια Κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1.279.847.670	-	1.279.847.670	1.279.847.670
Αποθεματικά κεφάλαια	58.067.714	-	58.067.714	58.067.714
Αποτελέσματα εις νέο	(1.515.442.350)	-	(1.515.442.350)	(1.512.284.482)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	(177.526.967)	-	(177.526.967)	(174.369.098)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(177.526.967)	-	(177.526.967)	(174.369.098)
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις παραχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	16.540.357	-	16.540.357	16.540.357
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	22.761.670	-	22.761.670	22.761.670
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	100.208	100.208	-
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	805.684	-	805.684	623.428
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.376.836	-	8.376.836	8.376.836
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.330.965	-	1.330.965	1.330.965
Σύνολο	49.815.511	100.208	49.915.719	49.633.255
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	25.794.254	-	25.794.254	25.813.304
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	5.514.544	-	5.514.544	5.514.544
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	-	20.278	20.278	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	977.872.612	-	977.872.612	977.375.392
Σύνολο	1.009.181.409	20.278	1.009.201.687	1.008.703.239
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	881.469.953	120.486	881.590.439	883.967.396

Πέραν της άνω αλλαγής στη λογιστική πολιτική δεν υπήρξαν επιπλέον αλλαγές ή υιοθετήσεις νέων λογιστικών πολιτικών κατά την διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019. Ακολουθήθηκαν οι λογιστικές πολιτικές της προηγούμενης χρήσης 2018.

4.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τη διοίκηση και τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, είτε μέσω της κατοχής εκ μέρους της Μητρικής

(περισσότερων των μισών) δικαιωμάτων ψήφου είτε μέσω της εξάρτησης της θυγατρικής από την τεχνογνωσία που της παρέχει ο Όμιλος. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία μπορούν να ασκηθούν κατά το χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η χρησιμοποιούμενη λογιστική μέθοδος για την ενοποίηση των θυγατρικών είναι η μέθοδος αγοράς. Το κόστος απόκτησης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα επιρριπτέου στη συναλλαγή. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων άυλων περιουσιακών στοιχείων), υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που συνιστούν μία επιχειρηματική ενοποίηση αποτιμώνται κατά την απόκτηση στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Η διαφορά του κόστους απόκτησης πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της απόκτησης είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Ειδικά για τις επιχειρηματικές συνενώσεις που είχαν πραγματοποιηθεί πριν την ημερομηνία μετάβασης του Ομίλου στα ΔΠΧΑ (1η Ιανουαρίου 2006) η Εταιρεία βασιζόμενη στην εξαίρεση του ΔΠΧΑ 1 δεν εφάρμοσε αναδρομικά τη μέθοδο της εξαγοράς. Έτσι, δεν επαναυπολόγισε το κόστος απόκτησης των θυγατρικών που είχαν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία μετάβασης, ούτε την εύλογη αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Διεταιρικές συναλλαγές - διεταιρικά υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των Εταιριών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, διαγράφονται στο βαθμό που δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι θυγατρικές εταιρίες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

(β) Συγγενείς

Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή (όχι έλεγχο), με τα ποσοστά συμμετοχής να κυμαίνονται από 20 - 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς περιλαμβάνει και την υπεραξία μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιό του επί των μεταβολών που έχουν

καταχωρηθεί απευθείας στα αποθεματικά της συγγενούς μετά την απόκτηση, καταχωρείται απευθείας στα αποθεματικά του Ομίλου. Όλες οι μετά την απόκτηση μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς επιχείρησης εξισωθεί με το κόστος συμμετοχής στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις (διενέργεια πληρωμών) για λογαριασμό της συγγενούς. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων διαγράφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές διαγράφονται, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι συγγενείς επιχειρήσεις εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

4.2 Πληροφόρηση κατά τομέα

Ως επιχειρηματικός τομέας ορίζεται μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και λειτουργιών που παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία υπόκεινται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από εκείνα άλλων επιχειρηματικών τομέων. Ως γεωγραφικός τομέας, ορίζεται μία γεωγραφική περιοχή, στην οποία παρέχονται προϊόντα και υπηρεσίες και η οποία υπόκειται σε διαφορετικούς κινδύνους και αποδόσεις από άλλες περιοχές.

Η εταιρεία δεν παρουσιάζει επιχειρηματικούς τομείς, ενώ η ανάλυση των πωλήσεων κατά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζεται στη σημείωση 29 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

4.3 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας επιμετρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς της Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της περιόδου και από τη μετατροπή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Λειτουργικό νόμισμα όλων των εταιρειών του Ομίλου είναι το Ευρώ.

4.4 Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 1, επέλεξε μόνο κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Α, να αναπροσαρμόσει τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία, στην εύλογη αξία τους και χρησιμοποίησε την αξία αυτή ως θεωρητική αξία κτήσης τους κατά την ημερομηνία μετάβασης. Η αναπροσαρμογή της αξίας των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων διενεργήθηκε με αναγνωρισμένες τεχνικές αποτίμησης προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι αναπροσαρμοσμένες αξίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης τους (μετάβασης), τα ενσώματα πάγια απεικονίζονται στις εύλογες αξίες τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε προσαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνο εάν είναι πιθανό μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Οικόπεδα	- έτη
Κτίρια -Εγκαταστάσεις Κτιρίων – Τεχνικά Έργα	57 - 80 έτη
Μηχανήματα, Τεχνικές Εγκαταστάσεις	20-25 έτη
Φορητά Μηχανήματα, Λοιπός Μηχανολογικός Εξοπλισμός	20-25 έτη
Μεταφορικά Μέσα	12-20 έτη
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και Εξοπλισμός Τηλεπικοινωνιών	10-20 έτη
Μηχανές Γραφείου και Λοιπός Εξοπλισμός	10-20 έτη
Έπιπλα, Σκεύη, Μέσα Αποθήκευσης και Μεταφοράς	10-20 έτη

Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς λογιστικών προγραμμάτων. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει το κόστος κτήσεως του λογισμικού ως υποκατηγορία του λοιπού εξοπλισμού.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κέρδη ή ζημίες από την πώληση ενσωμάτων παγίων, καθορίζονται από τη διαφορά μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους καθαρής αξίας. Τα κέρδη ή οι ζημίες αυτές διαγράφονται στα αποτελέσματα σαν μέρος των καθαρών λοιπών εσόδων (εξόδων).

Το σύνολο των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Σημαντικές βελτιώσεις κεφαλαιοποιούνται στο κόστος των αντίστοιχων παγίων εφόσον αυτές προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή, αυξάνουν την ικανότητα παραγωγής ή βελτιώνουν την αποδοτικότητα των αντίστοιχων παγίων.

Τα στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρση τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από την διαγραφή ενός παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα. Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ετήσιο ισολογισμό. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, οι διαφορές (απομείωση) καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των λοιπών παγίων στοιχείων λογίζονται με την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης βάσει της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων.

Δεν υπάρχουν εγγεγραμμένα εμπράγματα βάρη επί των ακινήτων της εταιρείας.

Η εταιρεία εξέτασε τυχόν απομείωση των ενσώματων περιουσιακών της στοιχείων τη χρήση 2013 χρησιμοποιώντας την εταιρεία εκτιμητών «ΝΑΙ HELLAS/AVENT S.A.», από την μελέτη της οποίας δεν προέκυψε διαφορά επί της συνολικής αξίας των ακινήτων, αλλά τακτοποίηση μεταξύ της αξίας οικοπέδων και κτιρίων των ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων, με αποτέλεσμα η εταιρεία να προχωρήσει σε ανακατάταξη των εν λόγω κονδυλίων με τις επενδύσεις σε ακίνητα προκειμένου να αποκαταστήσει τις αξίες.

4.5 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα κατέχονται για αποκόμιση ενοικίων, για κεφαλαιακή ενίσχυση ή και για τα δύο. Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν όλα εκείνα τα ακίνητα (στα οποία περιλαμβάνονται η γη, τα κτίρια ή τα μέρη κτιρίων ή και τα δύο) τα οποία κατέχονται από την Εταιρεία, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου) ή και για τα δύο.

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Α. 1, επέλεξε μόνο κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Α, να αναπροσαρμόσει τις επενδύσεις σε ακίνητα, στην εύλογη αξία τους και χρησιμοποίησε την αξία αυτή ως θεωρητική αξία κτήσης τους κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους, το οποίο είναι προσαυξημένο με όλα εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους (π.χ. συμβολαιογραφικά, μεσιτικά, φόροι μεταβίβασης).

Η Εταιρεία επέλεξε να αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα με τη μέθοδο του κόστους. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή μετά την αρχική αναγνώριση όλες οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Από την εξέταση απομείωσης των επενδυτικών ακινήτων της εταιρείας, την προηγούμενη χρήση, δεν προέκυψε διαφορά επί της συνολικής αξίας των ακινήτων αλλά τακτοποίηση της αξίας οικοπέδων και κτιρίων, με αποτέλεσμα η εταιρεία να προχωρήσει σε ανακατάταξη του εν λόγω κονδυλίου με τις ενσώματες ακινητοποιήσεις προκειμένου να αποκαταστήσει τις αξίες.

4.6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων εκτός της υπεραξίας.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν ατέρμονα ωφέλιμη ζωή και δεν αποσβένονται υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους τουλάχιστον ετησίως

Τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λογιστική αξία τους δε θα ανακτηθεί.

Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Εάν η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της αναπόσβεστης, τότε η αναπόσβεστη αξία μειώνεται έως το ύψος της ανακτήσιμης. Οι ζημιές απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε η ζημία απομείωσης μειώνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Όταν σε μεταγενέστερη χρήση η ζημία απομείωσης πρέπει να αναστραφεί, η αναπόσβεστη αξία του περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται έως το ύψος της αναθεωρημένης εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας, στο βαθμό που η νέα αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει την αναπόσβεστη αξία που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις.

Η αναστροφή της ζημίας απομείωσης καταχωρείται στα έσοδα, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε αναστροφή της ζημίας απομείωσης αυξάνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται από 5 έως 10 έτη.

4.7 Επενδύσεις

Οι επενδύσεις της Εταιρείας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε η επένδυση. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο περιλαμβάνεται σε αυτήν την κατηγορία εάν αποκτάται με σκοπό να πωληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα ή αν έχει χαρακτηριστεί έτσι από τη διοίκηση. Τα παράγωγα επίσης περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία, εκτός εάν προορίζονται για αντιστάθμιση κινδύνου. Περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό είτε εξαιτίας του ότι προορίζονται προς πώληση είτε προορίζονται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησης αυτών. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, οπότε καταχωρούνται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις στον ισολογισμό συμπεριλαμβάνονται στους «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις».

(γ) Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη, τα οποία ο Όμιλος έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους εκτός των περιπτώσεων (α), (β) και (δ). Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει επενδύσεις στην κατηγορία των διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεις την 31.12.2019 και την 31.12.2018.

(δ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε προσδιορίζονται ως διαθέσιμα για πώληση, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια άλλη από τις ανωτέρω κατηγορίες. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχει επενδύσεις στην κατηγορία των διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία την 31.12.2019 και την 31.12.2018.

Οι αγορές και οι πωλήσεις επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Οι επενδύσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτών στη συναλλαγή δαπανών για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Οι επενδύσεις διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και ο Όμιλος έχει

μεταβιβάσει ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία. Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην παρούσα αξία με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματοποιηθέντα και εξ αποτιμήσεων κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων» καταχωρούνται στα αποτελέσματα στην περίοδο που ανακύπτουν. Τα κέρδη ή ζημιές εξ αποτιμήσεως που προκύπτουν από την μεταβολή στην εύλογη αξία μη χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαθέσιμα προς πώληση καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση. Όταν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση πωληθούν ή απομειωθούν η συσσωρευμένη μεταβολή στην εύλογη αξία τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα σαν κέρδη ή ζημιές από επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, προεξόφληση μελλοντικών ταμειακών ροών που εξειδικεύονται να απεικονίζουν τις πραγματικές συνθήκες του εκδότη και μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Για συμμετοχικούς τίτλους που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στα αποτελέσματα δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

4.8 Κρατικές επιχορηγήσεις

Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν έσοδα επομένων περιόδων. Μετά πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

4.9 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο της μέσης σταθμικής τιμής. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

4.10 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης. Οι ζημιές απομείωσης (απώλειες από επισφαλείς απαιτήσεις) αναγνωρίζονται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, όπως πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση ή αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλουμένων με το πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

4.11 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου και τις τραπεζικές υπεραναλήψεις.

4.12 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης.

4.13 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η εταιρεία έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού οπότε και καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

4.14 Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής

βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

4.15 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλεμένες.

(β) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Η εταιρεία συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται μέσω πληρωμών σε συνταξιοδοτικά ταμεία. Οι πληρωμές καθορίζονται από την Ελληνική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Η εταιρεία έχει τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου η εταιρεία πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους. Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών η εταιρεία πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Η Εταιρεία δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές της. Οι εισφορές αναγνωρίζονται σαν δαπάνες προσωπικού όταν οφείλονται. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού την υποχρέωση για αποζημίωση του προσωπικού της κατά την συνταξιοδότησή του βάσει σχετικής αναλογιστικής μελέτης, η οποία λαμβάνει υπόψη της τα προβλεπόμενα του Ν.2112/1920 όπως ισχύει για τον Όμιλο, καθώς και τα σχετικά άρθρα της ΣΣΕ.

4.16 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων που εξοφλούνται κανονικά, αναγνωρίζονται στο κόστους που ταυτίζεται με την εύλογη αξία της μελλοντικής πληρωμής για τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών που παρασχέθηκαν.

4.17 Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν η εταιρεία έχει νομικές συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, ή είναι πιθανόν να χρειαστούν μελλοντικές εκροές για τη διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και οι υποχρεώσεις αυτές μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές δε μπορεί να γίνουν. Όταν υπάρχουν πολλές παρόμοιες υποχρεώσεις η πιθανότητα να χρειαστεί μελλοντική εκροή για την διευθέτηση τους υπολογίζεται εξετάζοντας την ομάδα των υποχρεώσεων σαν σύνολο. Πρόβλεψη αναγνωρίζεται ακόμα και αν η πιθανότητα εκροής σχετικά με μια συγκεκριμένη υποχρέωση σε μια συγκεκριμένη ομάδα υποχρεώσεων είναι σχετικά μικρή.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για τη διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

4.18 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα καταχωρούνται, όταν υπάρχει η πιθανότητα ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και αυτά τα οφέλη μπορεί να αποτιμηθούν βέβαια. Τα διεταιρικά έσοδα διαγράφονται πλήρως. Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

(α) Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει την ιδιοκτησία και τους κινδύνους που σχετίζονται με την ιδιοκτησία των αγαθών στους πελάτες, τα αγαθά γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας σε σχέση με το εκτιμώμενο συνολικό κόστος της.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και κατανέμει την έκπτωση σαν έσοδο από τόκους.

(δ) Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(ε) Έσοδα από δικαιώματα εκμετάλλευσης

Τα έσοδα από δικαιώματα εκμετάλλευσης λογίζονται με βάση την αυτοτέλεια των λογιστικών περιόδων, σύμφωνα με το ουσιαστικό μέρος των σχετικών συμβάσεων.

4.19 Κατασκευαστικά Συμβόλαια

Τα κατασκευαστικά συμβόλαια αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων ή σε ομάδα συνδεδεμένων περιουσιακών στοιχείων ειδικά για πελάτες σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σχετικά συμβόλαια και των οποίων η εκτέλεση συνήθως διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της μιας χρήσης. Τα έξοδα που αφορούν στο συμβόλαιο αναγνωρίζονται όταν πραγματοποιούνται. Στην περίπτωση όπου το αποτέλεσμα μιας σύμβασης κατασκευής έργου δεν είναι εφικτό να αποτιμηθεί αξιόπιστα, και κυρίως στην περίπτωση όπου το έργο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, τότε το έσοδο αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που το αναληφθέν συμβατικό κόστος ενδέχεται να ανακτηθεί ενώ το συμβατικό κόστος πρέπει να αναγνωρίζεται στα έξοδα της χρήσης στην οποία αναλήφθηκε. Επομένως για τα συμβόλαια αυτά αναγνωρίζεται τέτοιο έσοδο ούτως ώστε το κέρδος από το συγκεκριμένο έργο να είναι μηδενικό.

Όταν το αποτέλεσμα ενός συμβολαίου μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τα έσοδα και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκειά του, ως έσοδο και έξοδο αντίστοιχα. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Το στάδιο ολοκλήρωσης προσδιορίζεται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Όταν είναι πιθανό το συνολικό κόστος του συμβολαίου να υπερβεί το συνολικό έσοδο, τότε η αναμενόμενη ζημία αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα χρήσεως ως έξοδο. Για τον υπολογισμό του κόστους που πραγματοποιήθηκε έως το τέλος της χρήσης, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με μελλοντικές εργασίες αναφορικά με το συμβόλαιο εξαιρούνται και εμφανίζονται ως παραγωγή σε εξέλιξη. Το σύνολο του κόστους που πραγματοποιήθηκε και του κέρδους ή της ζημιάς που αναγνωρίστηκε για κάθε συμβόλαιο συγκρίνεται με τις προοδευτικές τιμολογήσεις μέχρι το τέλος της χρήσης. Όπου τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωριστεί υπερβαίνουν τις προοδευτικές τιμολογήσεις, η διαφορά εμφανίζεται ως απαίτηση από πελάτες συμβολαίων έργων. Όταν οι προοδευτικές τιμολογήσεις υπερβαίνουν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα πλέον των καθαρών κερδών (μείον των ζημιών) που έχουν αναγνωριστεί, το υπόλοιπο εμφανίζεται ως υποχρέωση προς τους πελάτες συμβολαίων έργων.

4.20 Μισθώσεις

Η εταιρεία εφάρμοσε, για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 17 και ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, την επιμέτρηση, την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μισθώσεις. Εκτενείς αναφορά για την

επίδραση του προτύπου στον Όμιλο και στην Εταιρεία γίνεται στη σημείωση 4.

4.21 Κόστος Δανεισμού

Ο Όμιλος έως 31/12/2008 είχε υιοθετήσει το βασικό λογιστικό χειρισμό που προέβλεπε το Δ.Λ.Π. 23, βάσει του οποίου το κόστος δανεισμού ανεξάρτητα από το αν αφορά δάνεια για κτήσεις ή κατασκευές παγίων και εγκαταστάσεων λογίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης που αφορά. Μετά την αναθεώρηση του προτύπου, το κόστος δανεισμού που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού, για τα οποία απαιτείται ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσουν να λειτουργήσουν, θα προσαυξάνει την αξία τους.

4.22 Διανομή μερισμάτων

Η υποχρεωτική βάσει νόμου διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία η διανομή εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

5 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2019 και την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

Όμιλος

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακιν/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσης την 1/1/2018	27.662.000	198.185.423	55.446.170	592.651	16.169.436	1.523.021	299.578.701
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(34.440.031)	(33.450.910)	(490.343)	(13.475.523)	-	(81.856.808)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2018	27.662.000	163.745.391	21.995.260	102.308	2.693.913	1.523.021	217.721.893
Προσθήκες	-	-	222.473	-	139.644	-	362.117
Μειώσεις	-	-	-	-	-	(1.162)	(1.162)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(2.923.230)	(1.971.442)	(12.118)	(752.391)	-	(5.659.181)
Κόστος κτήσης την 31/12/2018	27.662.000	198.185.423	55.668.643	592.651	16.309.080	1.521.859	299.939.657
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(37.363.261)	(35.422.352)	(502.462)	(14.227.914)	-	(87.515.989)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	27.662.000	160.822.162	20.246.291	90.190	2.081.166	1.521.859	212.423.668
Προσθήκες	-	15.531	69.238	-	230.047	-	314.816
Μειώσεις	-	-	-	-	-	(3.208)	(3.208)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(2.923.772)	(1.873.149)	(11.765)	(705.423)	-	(5.514.109)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	27.662.000	198.200.954	55.737.881	592.651	16.539.127	1.518.651	300.251.265
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(40.287.033)	(37.295.501)	(514.227)	(14.933.337)	-	(93.030.098)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	27.662.000	157.913.920	18.442.380	78.425	1.605.790	1.518.651	207.221.167

Εταιρεία

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακιν/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσης την 1/1/2018	27.662.000	196.451.607	55.208.577	592.651	16.116.747	1.523.021	297.554.604
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(34.440.449)	(32.946.088)	(490.222)	(13.260.454)	-	(81.137.213)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2018	27.662.000	162.011.158	22.262.489	102.429	2.856.293	1.523.021	216.417.391
Προσθήκες	-	-	222.473	-	139.644	-	362.117
Μειώσεις	-	-	-	-	-	(1.162)	(1.162)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(2.923.230)	(1.971.442)	(12.118)	(752.391)	-	(5.659.181)
Κόστος κτήσης την 31/12/2018	27.662.000	196.451.607	55.431.050	592.651	16.256.391	1.521.859	297.915.559
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(37.363.678)	(34.917.530)	(502.340)	(14.012.845)	-	(86.796.393)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	27.662.000	159.087.929	20.513.520	90.311	2.243.546	1.521.859	211.119.165
Προσθήκες	-	15.531	69.238	-	230.047	-	314.816
Μειώσεις	-	-	-	-	-	(3.208)	(3.208)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(2.923.772)	(1.873.149)	(11.765)	(705.423)	-	(5.514.109)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	27.662.000	196.467.138	55.500.288	592.651	16.486.438	1.518.651	298.227.167
μειον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	-	(40.287.451)	(36.790.679)	(514.105)	(14.718.268)	-	(92.310.503)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	27.662.000	156.179.688	18.709.609	78.546	1.768.170	1.518.651	205.916.664

6 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Οι μεταβολές των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2019 και την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	Λογισμικό	Σύνολο
Κόστος Κτήσης την 1/1/2018	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.673.151,88)	(1.673.151,88)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2018	199.012,97	199.012,97
Αποσβέσεις χρήσης	(31.851,45)	(31.851,45)
Κόστος κτήσης την 31/12/2018	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.705.003,33)	(1.705.003,33)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	167.161,52	167.161,52
Αποσβέσεις χρήσης	(26.530,68)	(26.530,68)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.731.534,01)	(1.731.534,01)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	140.630,84	140.630,84

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε €	Λογισμικό	Σύνολο
Κόστος Κτήσης την 1/1/2018	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.673.151,88)	(1.673.151,88)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2018	199.012,97	199.012,97
Αποσβέσεις χρήσης	(31.851,45)	(31.851,45)
Κόστος κτήσης την 31/12/2018	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.705.003,33)	(1.705.003,33)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	167.161,52	167.161,52
Αποσβέσεις χρήσης	(26.530,68)	(26.530,68)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	1.872.164,85	1.872.164,85
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(1.731.534,01)	(1.731.534,01)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	140.630,84	140.630,84

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν περιλαμβάνεται το διαθέσιμο λογισμικό, το οποίο κατά πάγια τακτική περιλαμβάνεται στον λοιπό εξοπλισμό. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας αφορούν κυρίως άδειες και δικαιώματα από την ROLLS ROYCE για την κατασκευή κινητήρων και αεροπλάνων.

7 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 ο Όμιλος προχώρησε στην αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης από τις χρηματοδοτικές μισθώσεις που έχει στην κατοχή της. Η ανάλυση του κονδυλίου αναφέρεται παρακάτω :

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Αρχική αναγνώριση την 01/01/2019	87.716	32.771	120.486
Αποσβέσεις χρήσης	(13.495)	(9.145)	(22.640)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	87.716	32.771	120.486
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(13.495)	(9.145)	(22.640)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	74.221	23.625	97.846

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε €	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Αρχική αναγνώριση την 01/01/2019	87.716	32.771	120.486
Αποσβέσεις χρήσης	(13.495)	(9.145)	(22.640)
Κόστος κτήσης την 31/12/2019	87.716	32.771	120.486
μείον: Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(13.495)	(9.145)	(22.640)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2019	74.221	23.625	97.846

8 Μερισμός αποσβέσεων ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων

Οι αποσβέσεις της χρήσης 2019 αντιστοιχούν σε ποσό € 5.633.343 για τον Όμιλο και € 5.632.297 για την Εταιρεία. Ο μερισμός των αποσβέσεων στα αποτελέσματα της χρήσης 2019 του Ομίλου και της Εταιρείας έχει γίνει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

Αποσβέσεις 2019	Κόστος Πωλήσεων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Έξοδα Παραγωγής μη Κοστολογηθέντα
5.633.343	4.942.577	223.743	279	466.744

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αποσβέσεις 2019	Κόστος Πωλήσεων	Έξοδα Διοίκησης	Έξοδα Διάθεσης	Έξοδα Παραγωγής μη Κοστολογηθέντα
5.632.297	4.941.740	223.713	100	466.744

9 Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η Μητρική εταιρεία συμμετέχει στο κεφάλαιο της εταιρείας "EMC ΕΛΛΑΣ Α.Ε." με άμεσο ποσοστό 100%, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Η λογιστική αξία της ανωτέρω θυγατρικής αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Σχέση	Αρχική αξία συμμετοχής	Απομείωση αξίας συμμετοχής	Πώληση συμμετοχής	Τελική αξία συμμετοχής
31/12/2018					
E.M.C. A.E.	θυγατρική	3.375.250	(3.375.250)	-	0
Σύνολο		3.375.250	(3.375.250)	-	0
31/12/2019					
E.M.C. A.E.	θυγατρική	6.548.572	(6.548.572)	-	0
Σύνολο		6.548.572	(6.548.572)	-	0

10 Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες την 31/12/2019 και την 31/12/2018 αναλύονται ως εξής:

Επωνυμία	Χώρα Εγκατάστασης	Σχέση Συμμετοχής	Ποσοστό συμμετοχής	
			31.12.2019	31.12.2018
1 Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε.	Ελλάδα	Άμεση	49%	49%

Η ανωτέρω εταιρεία ενσωματώθηκε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στο εν λόγω κονδύλι περιλαμβάνεται και καταβολή ποσού € 28.397, για συμμετοχή στο κεφάλαιο της υπό ίδρυση εταιρείας SHARC εγκατεστημένης στην Κίνα, η οποία ματαιώθηκε με συνέπεια την πλήρη απομείωσή της.

Η εξέλιξη των συμμετοχών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Σχέση	Αρχική αξία συμμετοχής	Απομείωση αξίας συμμετοχής	Πώληση συμμετοχής	Τελική αξία συμμετοχής
Συγγενείς επιχειρήσεις	Συνδεδεμένη	60.564	(60.564)	-	-
Σύνολο		60.564	(60.564)	-	-
Συγγενείς επιχειρήσεις	Συνδεδεμένη	60.564	(60.564)	-	-
Σύνολο		60.564	(60.564)	-	-

11 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Η μεταβολή του κονδυλίου επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Αναπόσβεστη Αξία 1/1/2019	3.782.045
Προσθήκες	-	-
Σύνολο 31/12/2019	3.782.045	5.086.608
Αποσβέσεις Χρήσης	(72.878)	(72.878)
Σύνολο 31/12/2019	(72.878)	(72.878)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	3.782.045	5.086.608
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	3.709.167	5.013.730

Το κονδύλι σε ενοποιημένο επίπεδο αφορά γήπεδο και κτίριο που ενοικιάζεται στη συγγενή εταιρεία «OneSource Α.Ε.», ενώ σε εταιρικό επίπεδο αφορά και το οικόπεδο και κτίριο, το οποίο μισθώνεται στη θυγατρική εταιρεία EMC.

Το σύνολο του εσόδου για τη μητρική εταιρεία από επενδύσεις σε ακίνητα ανέρχεται σε 43 χιλ. ευρώ.

12 Λοιπά στοιχεία μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται πάσης φύσεως εγγυήσεις και προκαταβολές για διάφορες παροχές.

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Δοσμένες Εγγυήσεις	264.273	264.273	262.353	262.353
Λοιπές Απαιτήσεις	14.251	14.691	14.251	14.691
Πάγια προκαταβολή FMS	2.020.272	2.020.272	2.020.272	2.020.272
Σύνολο	2.298.795	2.299.235	2.296.875	2.297.315

Το κύριο ποσό αφορά την προκαταβολή που έχει καταβάλει η Εταιρεία προκειμένου να είναι εφικτή η λήψη υλικών από το διεθνές δίκτυο προμήθειας πολεμικού υλικού F.M.S.

13 Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εμπορεύματα	63.506.104	63.936.137	63.506.104	63.936.137
Παραγωγή σε εξέλιξη	37.074.180	31.606.633	37.074.180	31.606.633
Πρώτες & βοηθητικές ύλες	22.951.185	24.726.278	22.951.185	24.726.278
Μικτή αξία αποθεμάτων	123.531.469	120.269.048	123.531.469	120.269.048
Μείον: πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων	(34.447.723)	(34.447.723)	(34.447.723)	(34.447.723)
Σύνολο	89.083.746	85.821.325	89.083.746	85.821.325

Το κονδύλι της «Παραγωγής σε εξέλιξη» αφορά κόστος έργων τα οποία βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και για τα οποία σύμφωνα με πάγια πολιτική της εταιρείας δεν έχει αναγνωριστεί έσοδο στις οικονομικές καταστάσεις. Για τα έργα αυτά η εκτίμηση της Εταιρείας είναι ότι το κόστος των έργων αυτών είναι πλήρως ανακτήσιμο.

Την κλειόμενη χρήση δεν πραγματοποιήθηκε φυσική απογραφή του συνόλου των αποθεμάτων της εταιρείας αλλά απογραφή του συνόλου των ειδών μεγάλης αξίας (άνω των € 75 χιλ. ανά κατηγορία υλικού) και απογραφή μέρους των υπολοίπων ειδών (χαμηλότερης αξίας των € 75 χιλ. ανά κατηγορία υλικού). Από τη διενεργηθείσα απογραφή προέκυψαν διαφορές (Πλεονάσματα-Ελλείμματα) που αναλύονται σε πλεονάσματα ποσού € 2.310.540,27 και ελλείματα ποσού € 5.017.349,78, τα οποία καταχωρήθηκαν στις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2019.

Σημειώνεται ότι αποφασίστηκε η συνέχιση της διαδικασίας απογραφής και των υπολοίπων ειδών χαμηλότερης αξίας εντός του επομένου χρονικού διαστήματος. Οι όποιες επιπλέον διαφορές προκύψουν (πλεονάσματα-ελλείμματα) θα καταχωρηθούν στις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2020.

Οι προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων ποσού € 34.447.723 έχουν υπολογιστεί με εκτίμηση της διοίκησης του Ομίλου σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην σχετική παράγραφο «Προβλέψεις απαξίωσης αποθεμάτων» της σημείωσης των οικονομικών καταστάσεων 2.3 «Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις». Στην κλειόμενη χρήση δεν διενεργήθηκε επιπλέον πρόβλεψη για ενδεχόμενη απαξίωση αποθεμάτων.

14 Πελάτες & Λοιπές Απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12.2019 και την 31.12.2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις από πελάτες	146.216.544	141.841.795	146.133.188	141.825.686
Κατασκευαστικά Συμβόλαια	216.152.170	216.152.170	216.152.170	216.152.170
Λοιπές απαιτήσεις	189.713.212	206.660.680	189.326.467	209.176.831
Σύνολο	552.081.926	564.654.645	551.611.825	567.154.687

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων που έχουν σχηματιστεί ανέρχονται σε ποσό 27.034.601 ευρώ για τον Όμιλο και 26.141.101 για την Εταιρεία.

14.1 Απαιτήσεις από Πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12. 2019 και την 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πελάτες εσωτερικού	7.140.446	6.959.113	7.066.053	6.897.889
Πρόβλεψη επισφαλειών πελατών εσωτερικού	(1.320.227)	(872.692)	(1.298.009)	(823.911)
Επισφαλείς Πελάτες	3.510.192	3.444.577	2.642.763	2.642.763
Πρόβλεψη επισφαλειών επισφαλών πελατών	(3.479.011)	(3.444.577)	(2.642.763)	(2.642.763)
Πελάτες εξωτερικού	26.325.094	25.886.507	26.325.094	25.886.507
Πρόβλεψη επισφαλειών πελατών εξωτερικού	(2.178.837)	(1.556.756)	(2.178.837)	(1.556.756)
Ελληνικό Δημόσιο	54.801.903	57.818.453	54.801.903	57.818.453
Πρόβλεψη επισφαλειών Ελληνικό Δημόσιο	(1.206.981)	(1.206.981)	(1.206.981)	(1.206.981)
Επίδικοι Πελάτες	2.023.519	2.023.519	2.023.519	2.023.519
Πρόβλεψη επισφαλειών επίδικων πελατών	(2.023.519)	(2.023.519)	(2.023.519)	(2.023.519)
Απαιτήσεις από προγράμματα	62.623.965	54.810.485	62.623.965	54.810.485
Επιταγές εισπρακτέες χαρτοφυλακίου	-	3.444	-	-
Προπληρωμένα έξοδα	-	223	-	-
Συναλλαγματικές σε καθυστέρηση	95.478	95.478	95.478	95.478
Πρόβλεψη επισφαλειών συναλλαγματικών σε καθυστέρηση	(95.478)	(95.478)	(95.478)	(95.478)
Σύνολο	146.216.544	141.841.795	146.133.188	141.825.686

14.2 Λοιπές Απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προκαταβολές για αγορές αποθεμάτων	120.865.634	124.888.434	120.865.634	124.888.434
Πρόβλεψη μη λήψης εμπορευμάτων	(7.898.219)	(7.898.219)	(7.898.219)	(7.898.219)
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων	1.082.972	1.087.277	666.772	3.722.577
Απομείωση(Βραχ. Απαιτήσεων κατά Συνδεδεμένων επιχειρ.)	-	(1.082.911)	-	(1.082.911)
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά λοιπού συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	4.139.326	3.714.370	4.139.326	3.714.370
Απομείωση(Βραχ. Απαιτήσεων κατά Λοιπού Συμμετ.)	(736.261)	(736.261)	(736.261)	(736.261)
Δεσμευμένοι Λογαριασμοί Καταθέσεων	2.672.969	2.545.858	2.672.969	2.545.858
Δικαστικές Απαιτήσεις Φορολογικού Ελέγχου	53.816.533	71.402.815	53.816.533	71.402.815
Χρεώστες Διάφοροι	6.491.666	4.859.290	6.486.086	4.699.187
Απομείωση(Χρεώστες Διάφοροι)	(2.226.455)	(2.232.825)	(2.191.420)	(2.191.420)
Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	335.701	249.693	335.701	249.242
Απομείωση Λογαριασμών διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	(59.476)	(59.476)	(59.476)	(59.476)
Αγορές υπό παραλαβή	2.700.038	2.700.038	2.700.038	2.700.038
Απομείωση(Αγορών Υπό Παραλαβή)	(2.700.038)	(2.700.038)	(2.700.038)	(2.700.038)
Έξοδα επόμενης χρήσης & λοιπές απαιτήσεις	11.085.153	9.120.524	11.085.153	9.120.524
Επιδοτούμενα έσοδα χρήσης	1.523.384	1.523.384	1.523.384	1.523.384
Απομείωση(Επιδοτούμενα έσοδα χρήσης)	(1.523.384)	(1.523.384)	(1.523.384)	(1.523.384)
Ο.Δ.Δ.Υ.	429.885	429.885	429.885	429.885
Απομείωση (Ο.Δ.Δ.Υ)	(429.885)	(429.885)	(429.885)	(429.885)
Ποινικές Ρήτρες	1.156.831	1.156.831	1.156.831	1.156.831
Απομείωση(Ποινικές_Ρήτρες)	(1.156.831)	(1.156.831)	(1.156.831)	(1.156.831)
Μετοχικό Ταμείο Αεροπορίας	143.669	145.142	143.669	145.142
Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού	-	656.970	-	656.970
Σύνολο	189.713.212	206.660.680	189.326.467	209.176.831

14.3 Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια

Η αναγνώριση απαιτήσεων με βάση το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια» έχει γίνει στα περισσότερα έργα με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης.

Οι απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια της εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πρόγραμμα ΕΡΜΗΣ	216.152.170	216.152.170
Σύνολο	216.152.170	216.152.170

Τα έσοδα και τα έξοδα που αφορούν την κάθε σύμβαση κατασκευής έργων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως, ανάλογα με το στάδιο ολοκλήρωσης της συμβατικής δραστηριότητας κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Επομένως το κόστος των έργων που έχει μεν εκτελεστεί, αλλά δεν έχει τιμολογηθεί αντίστοιχα στον πελάτη, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης μαζί με το αναλογούν

συμβατικό κέρδος ή ζημιά. Επιπλέον για τα έργα για τα οποία εκτιμήθηκε ότι κατά την ολοκλήρωση τους θα υπάρξει ζημιολόγο αποτέλεσμα, η ζημιά αυτή αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Για την αναγνώριση των εσόδων, χρησιμοποιείται η Μέθοδος Ποσοστιαίας Ολοκλήρωσης (Percentage of Completion Method).

Το Πρόγραμμα EPMHΣ κατά την 31.12.2019 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Σωρευτικά έσοδα των υπό εξέλιξη έργων από έναρξή τους	227.635.115	227.635.115
Σωρευτικά κόστη των υπό εξέλιξη έργων από έναρξή τους	(228.084.032)	(225.944.942)
Σωρευτικά αναγνωρισμένα κέρδη από την έναρξη των έργων	(448.917)	1.690.173
Απαιτήσεις δεδουλευμένες μη τιμολογημένες	216.152.170	216.152.170
Προκαταβολές	177.619.411	177.619.411

Η πρόβλεψη εσόδου στα ΔΠΧΑ για το πρόγραμμα EPMHΣ περιλάμβανε την κύρια Σύμβαση ύψους € 216.152.170 για την υλοποίηση του Συστήματος Επικοινωνιών Ζώνης Μάχης (ΣΕΖΜ), την Σύμβαση προμήθειας Κλωβών ύψους € 7.078.726 και τη Σύμβαση προμήθειας φορητών ιστών ύψους € 4.404.219 (σύνολο πρόβλεψης € 227.635.115).

Η σύμβαση των φορητών ιστών ολοκληρώθηκε και τιμολογήθηκε κατά τα έτη 2010 και 2011 ενώ η Σύμβαση των Κλωβών ολοκληρώθηκε και τιμολογήθηκε κατά τα έτη 2013 έως και 2017. Συνεπώς κατά την 31.12.2019 δεν έχει τιμολογηθεί συνολικά το ποσό των € 216.152.170

Η κύρια Σύμβαση δεν έχει ολοκληρωθεί έως και σήμερα λόγω της μη υπογραφής της 3ης Τροποποίησης γεγονός που επιφέρει σημαντική οικονομική επιβάρυνση στην εταιρεία, καθώς η τελευταία συνεχίζει να παρέχει υπηρεσίες για το εν λόγω πρόγραμμα.

Σημειώνεται ότι για υπεργολαβική σύμβαση κατασκευαστικού έργου που αφορούσε το πρόγραμμα EPMHΣ, η εταιρεία Airbus Defence είχε προσφύγει κατά της Εταιρείας στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο για την επίλυση διαφορών για συνολικό διεκδικούμενο ποσό 16,73 εκατ. Ευρώ (15,67 εκατ. Ευρώ & 941,9 χιλ. GBP). Επί της εν λόγω αίτησης διαιτησίας εκδόθηκε η Διαιτητική Απόφαση, για την οποία γίνεται αναλυτική αναφορά στην σημείωση 37.2 των οικονομικών καταστάσεων.

14.4 Απαιτήσεις από προγράμματα

Οι απαιτήσεις από προγράμματα αφορούν ολοκληρωμένα προγράμματα τα οποία έχουν ολοκληρωθεί, αλλά δεν έχουν τιμολογηθεί. Η ανάλυση των προγραμμάτων κατά την 31.12.2019 και 31.12.2018 έχει ως εξής:

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Ποσά σε €	31/12/2019
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Φ	174.084	174.084
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Φ	196.000	196.000
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ ΕΠΑΚ	7.793	7.793
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP	5.052.114	5.052.114
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP	1.175.362	1.175.362
ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΕΤΩΝ 2012	623.764	4.381.176
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2014	1.027.259	1.027.259
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 WIP	104.000	749.130
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 ΑΤΙΜ	216.240	256.240
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	742.762	742.762
ΑΦΗ WIP 2015	840.000	1.061.100
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	128.092	128.092
Α/Κ WIP 2015	816.936	953.686
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΤΙΜ. 2015	38.700	86.238
ΑΦΗ WIP 2106	3.816.428	3.816.428
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	249.821	654.021
Α/Κ WIP 2016	8.983.321	9.576.321
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	47.756	47.756
ΑΦΗ WIP 2017	4.301.616	4.468.636
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	772.776	1.036.896
Α/Κ WIP 2017	1.801.693	1.866.693
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2017	-	145.373
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2017	152.241	243.476
ΑΦΗ WIP/ΑΤΙΜ 2018	7.750.885	8.348.544
ΑΚ WIP/ΑΤΙΜ 2018	3.071.862	3.220.651
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ 2018	567.322	721.289
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2018	511.630	4.332.724
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2018	-	340.640
ΑΦΗ WIP/ΑΤΙΜ 2019	9.496.054	-
ΑΚ WIP/ΑΤΙΜ 2019	5.049.424	-
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ 2019	1.353.149	-
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2019	527.454	-
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2019	3.027.426	-
Σύνολο	62.623.965	54.810.484

Το συσσωρευμένο κόστος των ανωτέρω έργων την 31/12/2019 και την 31/12/2018 αναλύεται ως εξής:

ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Ποσά σε €	31/12/2019
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Φ	65.949	65.949
ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΣΟΔΟΥ Α/Φ	39.729	39.729
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΛΙΚΟ WIP	291.548	291.548
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2014	704.268	704.268
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 WIP	96.943	744.909
ΑΕΡΟΚΙΝΗΤΗΡΕΣ 2014 ΑΤΙΜ	199.880	238.296
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	702.449	702.449
ΑΦΗ WIP 2015	767.720	957.297
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2015	103.116	103.116
Α/Κ WIP 2015	725.195	817.082
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΤΙΜ. 2015	36.808	83.845
ΑΦΗ WIP 2106	3.351.678	3.247.936
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2016	232.893	591.674
Α/Κ WIP 2016	8.249.354	7.504.340
ΑΦΗ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	45.143	45.143
ΑΦΗ WIP 2017	3.623.059	3.591.454
Α/Κ ΑΤΙΜΟΛΟΓΗΤΟ 2017	615.920	1.019.746
Α/Κ WIP 2017	1.651.861	904.283
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ WIP 2017	-	119.405
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2017	139.671	187.465
ΑΦΗ WIP/ΑΤΙΜ 2018	5.524.270	5.740.783
ΑΚ WIP/ΑΤΙΜ 2018	2.952.415	3.038.311
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ 2018	473.939	515.763
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2018	478.026	3.791.857
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2018	-	290.874
ΑΦΗ WIP/ΑΤΙΜ 2019	7.982.656	-
ΑΚ WIP/ΑΤΙΜ 2019	4.843.984	-
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ 2019	778.972	-
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2019	391.568	-
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ WIP 2019	2.717.906	-
Σύνολο	47.786.920	35.337.522

15 Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018
ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε.		
Αξία Κτήσης_ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ	14.674	14.674
Πρόβλεψη Απομείωσης ΕΒΕΤΑΜ ΑΕ	(9.340)	(9.340)
ΤΕΧΝ. ΠΑΡΚΟ ΘΕΣΣΑΛ. Α.Ε.		
Αξία Κτήσης_ΤΕΧΝ.ΠΑΡΚΟ.ΘΕΣΣΑΛ. ΑΕ	3.410	3.410
Πρόβλεψη Απομείωσης ΤΕΧΝ. ΠΑΡΚΟΘΕΣΣΑΛΛ. ΑΕ	(919)	(919)
HELLAS SAT CONSORTIUM LTD.		
Αξία Κτήσης_HELLAS SAT CONSORTIUM LTD	2.054.742	2.054.742
Σωρευτικά αναγωνρισμένα κέρδη από την έναρξη των έργων	2.062.566	2.062.566

Η συμμετοχή στην εταιρεία «HELLAS SAT SA», αφορά ποσοστό 3,25% επί των μετοχών της. Αξίζει να αναφερθεί ότι το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου HELLAS SAT SA την

31/12/2019 ανήλθε στο ποσό των € 139.037.532.

16 Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ταμείο μετρητών	2.408	5.182	1.517	4.892
Καταθέσεις όψεως	7.343.356	10.254.125	7.332.944	10.253.676
Σύνολο	7.345.763	10.259.307	7.334.460	10.258.568

17 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31.12.2019 και την 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019		31/12/2018	
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κοινές Ονομαστικές μετοχές τεμάχια	58.636.705	58.636.705	58.636.705	58.636.705
Μετοχικό κεφάλαιο σε €	1.279.847.648	1.279.847.670	1.279.847.648	1.279.847.670
Ονομαστική αξία μτχ.	21,83	21,83	21,83	21,83

Με την από 22.12.2011 απόφασή της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 23.907.210,00 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί σε βεβαιωμένα χρέη της Εταιρείας (από δάνεια), προς το Ελληνικό Δημόσιο, περιόδου 03.05.2011 έως 25.11.2011 που κεφαλαιοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2303/95 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν.2469/97 με την έκδοση 796.907 μετοχών, ονομαστικής αξίας 30,00 ευρώ η κάθε μία, οι οποίες αναλήφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο.

Με την από 28.02.2012 απόφασή της Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 139.966.320,00 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί σε βεβαιωμένα χρέη της εταιρείας (από δάνεια), προς το Ελληνικό Δημόσιο, περιόδου 09.12.2011 έως 05.01.2012 που κεφαλαιοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2303/95 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν.2469/97 με την έκδοση 4.665.544 μετοχών, ονομαστικής αξίας 30,00 ευρώ η κάθε μία, οι οποίες αναλήφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο.

Με την από 26.10.2017 απόφασή της Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 49.855.440,00 ευρώ, με την έκδοση 1.661.848 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 30 € η κάθε μία, οι οποίες δόθηκαν στο ελληνικό δημόσιο, το οποίο συμμετείχε με το ποσό αυτό στην αύξηση (το ποσό είχε δοθεί προκαταβολικά σε προγενέστερη χρήση, έναντι μελλοντικής αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου).

Με την από 4.12.2017 απόφασή της Έκτακτης Αυτόκλητης Καθολικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των 5.499.990,00 ευρώ, με την έκδοση 183.333 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 30 € η κάθε μία, οι οποίες δόθηκαν στο ελληνικό δημόσιο, το οποίο συμμετείχε με το ποσό αυτό στην αύξηση.

Μετά τα παραπάνω το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 1.279.847.670,00 ευρώ, διαιρούμενο σε 42.661.589 μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα 30 ευρώ η κάθε μία.

Με την από 15.11.2018 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίστηκε α) η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των τετρακοσίων εβδομήντα εννέα εκατομμυρίων διακοσίων πενήντα τριών χιλιάδων τετρακοσίων ογδόντα (479.253.480 €) ΕΥΡΩ το οποίο αντιστοιχεί σε βεβαιωμένα ληξιπρόθεσμα χρέη της εταιρείας (από δάνεια) προς το Ελληνικό Δημόσιο περιόδου 13.03.2012 έως 10.07.2018 που κεφαλαιοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2303/1995 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν. 2469/1997 με την έκδοση δεκαπέντε εκατομμυρίων εννιακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων εκατόν δέκα έξι (15.975.116) μετοχών ονομαστικής αξίας τριάντα (30) ΕΥΡΩ η κάθε μία, οι οποίες θα αναληφθούν από το Ελληνικό Δημόσιο και (β) η ταυτόχρονη μείωση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας κατά το ποσό των τετρακοσίων εβδομήντα εννέα εκατομμυρίων διακοσίων πενήντα τριών χιλιάδων πεντακοσίων ενός και εβδομήντα έξι λεπτών (479.253.501,76 €) ΕΥΡΩ με συμψηφισμό συσσωρευμένων ζημιών και μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής.

Μετά τα παραπάνω το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 1.279.847.648 ΕΥΡΩ διαιρεμένο σε 58.636.705 μετοχές, ονομαστικής αξίας 21,83 εκάστης.

Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα αύξηση και μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ολοκληρώθηκε εντός της χρήσεως 2019, λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας κεφαλαιοποίησης των χρεών από το Υπουργείο Οικονομικών εντός του Ιανουαρίου 2019, όταν διαγράφηκαν και οι σχετικές οφειλές (μαζί με τις προσαυξήσεις τους) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές και για το λόγο αυτό οι σχετικές μεταβολές απεικονίστηκαν στις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2019.

18 Αποθεματικά

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Τακτικό αποθεματικό	210.285	210.285	210.285	210.285
Ειδικά Αποθεματικά	16	16	16	16
Αφορολόγητα αποθεματικά	57.857.412	57.857.412	57.857.412	57.857.412
Σύνολο	58.067.714	58.067.714	58.067.714	58.067.714

Τα αφορολόγητα αποθεματικά αφορούν επιχορήγηση (μη επιστρεπτέα) που λήφθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο για την κάλυψη υποχρεώσεων σε προμηθευτές.

19 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και δυνατότητα ομαλής συνέχισης της λειτουργικής δραστηριότητας

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της χρήσης επιβαρύνθηκε με ζημιές μετά φόρων ποσού € (22.543.865,39) για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και με ζημιές μετά φόρων ποσού € (25.647.004,71) για τις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις (όπως ζημιογόνα ήταν τα αποτελέσματα και των προηγούμενων χρήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία).

Το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει καταστεί μικρότερο του μισού (1/2) του Μετοχικού Κεφαλαίου με συνέπεια να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων υπερέβαινε το σύνολο των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά το ποσό των € 114.975.897,21 και € 114.610.793,01 αντίστοιχα, γεγονός που υποδεικνύει μείωση του κινδύνου ρευστότητας (τα αντίστοιχα κονδύλια κατά τη λήξη της προηγούμενης χρήσεως παρουσίαζαν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, το οποίο ανερχόταν σε € 346.383.565,69 για τον Όμιλο και € 343.406.093,35 για την Εταιρεία).

Η Διοίκηση της Εταιρείας, με σκοπό την εύρεση των απαιτούμενων πόρων για την κάλυψη των λειτουργικών της αναγκών, την ενίσχυση της ρευστότητάς της και αφετέρου για τη θεραπεία του θέματος που προκύπτει με τη σχέση Ιδίων Κεφαλαίων και μετοχικού κεφαλαίου (βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018), θα προβεί εντός της τρέχουσας οικονομικής χρήσεως, σε συνέχεια των προσπαθειών των προηγούμενων χρήσεων, στις απαραίτητες ενέργειες μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

- Άμεση αποκατάσταση της ταμειακής ρευστότητας και εξεύρεση της απαραίτητης χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης, με σκοπό την ανταπόκριση της Εταιρείας στις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις έργων.
- Συνέχιση της παρακολούθησης των δαπανών σε τακτά χρονικά διαστήματα και της μείωσης των λειτουργικών δαπανών.
- Λήψη κατάλληλων μέτρων για τη θεραπεία του θέματος που προκύπτει με τη σχέση Ιδίων Κεφαλαίων και μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018 (θα τεθεί σχετικό θέμα σε Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας που θα λάβει χώρα την 21^η Ιανουαρίου 2021).
- Μέτρα για τη βελτιστοποίηση είσπραξης των απαιτήσεων της.
- Ανάπτυξη συνεργασιών με εταιρείες διεθνούς κύρους και εμβέλειας.
- Εύρεση νέων πελατών σε ξένες αγορές με στόχο την περαιτέρω αύξηση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων της εταιρείας.
- Λοιπές βελτιωτικές ενέργειες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω γεγονότα, οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας καταρτίσθηκαν βάσει της παραδοχής της συνέχισης της δραστηριότητάς της, καθώς η Διοίκηση εκτιμά ότι το ανωτέρω πλαίσιο δράσης θα επιδράσει θετικά και θα συνεισφέρει

στην τακτοποίηση των προβλημάτων ρευστότητας και τη θεραπεία του θέματος που προκύπτει με τη σχέση Ιδίων Κεφαλαίων και μετοχικού κεφαλαίου (βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 119 του Ν. 4548/2018). Κατά συνέπεια, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν προσαρμογές και ανακατατάξεις των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων οι οποίες ενδέχεται να προέκυπταν στην περίπτωση που η Εταιρεία δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της κατά τη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής της δραστηριότητας. Παρά ταύτα, το ενδεχόμενο της μη επιτυχούς ολοκλήρωσης των παραπάνω ενεργειών υποδηλώνει την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας.

20 Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την Υπηρεσία

Στους εργαζομένους της Εταιρείας καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν. 2112/20 κατά την αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε με αναλογιστική μελέτη και αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	16.540.357	16.870.700	16.540.357	16.870.700
Αποζημιώσεις χρήσης	(201.459)	(211.304)	(204.059)	(211.304)
Μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη/ζημιές	1.248.579	(119.039)	1.248.579	(119.039)
Σύνολο	17.587.477	16.540.357	17.584.877	16.540.357

Ποσά καταχωρημένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά το τέλος χρήσης

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	326.025	407.907	326.025	407.907
Χρηματοοικονομικό κόστος	244.247	207.411	244.247	207.411
Κανονική Επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	570.272	615.318	570.272	615.318
Συμπληρωματικό κόστος των οφειλών αποχώρησης	(204.059)	(211.304)	(204.059)	(211.304)
Συνολική επίδραση αποτελεσμάτων χρήσης έξοδο / (έσοδο)	366.213	404.014	366.213	404.014

Για τους υπολογισμούς της μελέτης έγιναν οι παρακάτω αναλογιστικές παραδοχές:

Πληθωρισμός

Για την κατάρτιση του μοντέλου έχει γίνει υπόθεση πληθωρισμού 1,50%

Μισθολογική κλίμακα

Για τις αυξήσεις των μισθών έχουν γίνει οι εξής παραδοχές:
από το έτος 2023 προβλέπεται αύξηση 1,00% ετησίως.

Επιτόκιο υπολογισμών

Σύμφωνα με τις οδηγίες IAS 19, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό παρουσών

αξιών, και την επένδυση των αποθεματικών πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τη σύνεση. Στην περίπτωση μας, το επιτόκιο αυτό ορίσθηκε σε 0,77% σε ονομαστικές τιμές.

Θνησιμότητα

Σαν μοντέλο πιθανοτήτων θνησιμότητας χρησιμοποιήθηκε ο Ελβετικός πίνακας θνησιμότητας EVK200 για άντρες και γυναίκες. Επίσης, δεδομένου του μακροχρόνιου ορίζοντα της αποτίμησης λήφθηκαν υπόψη οι πιθανότητες νοσηρότητας χρησιμοποιώντας τον αντίστοιχο Ελβετικό πίνακα EVK2000 για άνδρες και γυναίκες τροποποιημένο κατά 50%.

Απολύσεις

Μια βασική υπόθεση είναι ότι δεν θα συμβούν απολύσεις και όλοι οι εργαζόμενοι θα λάβουν την αποζημίωση κατά την συνταξιοδότησή τους.

Ηλικίες συνταξιοδότησης

Λόγω έλλειψης στοιχείων για πρόωρη συνταξιοδότηση και για συνταξιοδότηση λόγω ανικανότητας, χρησιμοποιήθηκαν σαν ηλικίες συνταξιοδότησης για τους άνδρες και για τις γυναίκες οι ηλικίες που αναφέρονται στο Ταμείο Κύριας Ασφάλισης του κάθε εργαζομένου.

Οι παραδοχές συνοψίζονται ως εξής:

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,77%	1,57%	0,77%	1,57%
	2020-2022:	2019-2022:	2020-2022:	2019-2022:
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	2023 και μετά:	2023 και μετά:	2023 και μετά:	2023 και μετά:
	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

21 Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων

Οι επιχορηγήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας για προμήθεια περιουσιακών στοιχείων αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Επιχορηγήσεις κτιρίων	6.092.457	6.605.642	6.092.457	6.605.642
Επιχορηγήσεις μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού	15.435.522	16.156.028	15.435.522	16.156.028
Σύνολο	21.527.979	22.761.670	21.527.979	22.761.670

22 Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Στην τρέχουσα χρήση ο Όμιλος εφάρμοσε, για πρώτη φορά, το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις προσαρμογές που αναγνωρίζονται σε κάθε χωριστό λογαριασμό:

Ποσά σε €	Επίδραση εφαρμογής προτύπου ΔΠΧΑ 16 ΟΜΙΛΟΣ		Επίδραση εφαρμογής προτύπου ΔΠΧΑ 16 ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	1/1/2019	31/12/2018	1/1/2019
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	16.540.357	-	16.540.357	-
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	22.761.670	-	22.761.670	-
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	100.208	-	100.208
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	805.684	-	805.684	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	8.376.836	-	8.376.836	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.330.965	-	1.330.965	-
Σύνολο	49.815.511	100.208	49.633.255	100.208
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	25.794.254	-	25.794.254	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	5.514.544	-	5.514.544	-
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις πληρωτές στην επόμενη χρήση	-	20.278	-	20.278
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	977.872.612	-	977.872.612	-
Σύνολο	1.009.181.409	20.278	1.009.201.687	20.278
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	881.469.953	120.486	881.590.439	884.087.882

Η ληκτότητα των κονδυλίων «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις μίσθωσης» και «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτές στην Επόμενη Χρήση», αναλύεται παρακάτω:

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε €	31/12/2019			
	έως 1 έτος	1 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	78.892,28	-	78.892,28
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις πληρωτές στην επόμενη χρήση	21.315,68	-	-	21.315,68
Σύνολο	21.315,68	78.892,28	-	100.207,96

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε €	31/12/2019			
	έως 1 έτος	1 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	78.892,28	-	78.892,28
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις πληρωτές στην επόμενη χρήση	21.315,68	-	-	21.315,68
Σύνολο	21.315,68	78.892,28	-	100.207,96

23 Λοιπές Προβλέψεις

Οι λοιπές προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλι αυτό αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019		31/12/2018	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού Ελέγχου	200.000	-	180.000	-
Προβλέψεις δικαστικών υποθέσεων	500.000	500.000	500.000	500.000
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	2.256	-
Λοιπές Προβλέψεις	153.428	153.428	123.428	123.428
Σύνολο	853.428	653.428	805.684	623.428

24 Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας κατά τη 31.12.2019 και την 31.12.2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Δάνειο P&W 12/11/04	3.612.510	3.612.510	3.612.510	3.612.510
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ΙΚΑ	4.261.453	4.764.326	4.240.649	4.764.326
Φόροι σε ρύθμιση	198.289	-	-	-
Σύνολο	8.072.252	8.376.836	7.853.159	8.376.836

Η υποχρέωση προς την Pratt & Whitney αφορά δάνειο που δόθηκε στην εταιρεία με σκοπό τη συμμετοχή στη εταιρεία One Source Αεροπορικές Υπηρεσίες Α.Ε. κατά την ίδρυση της το Νοέμβριο του 2004.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς το ΙΚΑ αφορούν στο σύνολό τους τις ρυθμιζόμενες δόσεις που πρόκειται να καταβάλει η Εταιρεία μετά την 1.1.2021.

25 Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με συντελεστή 24%.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Υπόλοιπο Έναρξης	(1.330.965)	(1.378.499)	(1.330.965)	(1.378.499)
Προσθήκες Χρήσης	190.138	47.534	190.138	47.534
Υπόλοιπο Λήξης	(1.140.827)	(1.330.965)	(1.140.827)	(1.330.965)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αφορούν αναβαλλόμενο φόρο οικοπέδων, οποίος προσδιορίστηκε κατά τη 1η μετάβαση στα ΔΠΧΑ.

26 Προμηθευτές

Οι προμηθευτές του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προμηθευτές εσωτερικού	11.776.312	16.005.885	11.771.672	16.024.935
Προμηθευτές εξωτερικού	12.957.183	9.788.369	12.952.659	9.788.369
Σύνολο	24.733.495	25.794.254	24.724.331	25.813.304

Όλες οι υποχρεώσεις είναι βραχυπρόθεσμες και ως εκ τούτου δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

27 Δανεισμός

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Τραπεζικοί ανοικτοί λογαριασμοί	5.145.434	5.145.081	5.145.434	5.145.081
Υποχρέωση από κάλυψη δανειακών υποχρεώσεων από το Ελληνικό Δημόσιο	369.463	369.463	369.463	369.463
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	5.514.896	5.514.544	5.514.896	5.514.544
Σύνολο δανείων	5.514.896	5.514.544	5.514.896	5.514.544

Το μέσο κόστος δανεισμού ανά τράπεζα αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Εθνική Τράπεζα	3,300%	3,300%	3,300%	3,300%

Για την εξασφάλιση των τραπεζικών δανείων και πιστώσεων δεν υπάρχουν εγγεγραμμένες προσημειώσεις υποθηκών ή υποθήκες επί των ακινήτων της εταιρείας.

Δεν υφίσταται συναλλαγματικός κίνδυνος γιατί το σύνολο των δανείων είναι σε ευρώ.

28 Λοιπές Υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Καταπτώσεις εγγυήσεων	-	479.253.480	-	479.253.480
Προκαταβολές πελατών	185.901.340	189.716.158	185.893.518	189.656.475
Έσοδα επομένων χρήσεων	180.187.688	147.164.171	180.187.688	147.164.171
Δεδουλευμένα έξοδα προγράμματος ΕΡΜΗΣ	110.404.712	110.404.712	110.404.712	110.404.712
Υποχρεώσεις από διαφορές φορολ.ελέγχου	-	22.209.915	-	21.854.863
Υποχρεώσεις από ερευνητικά προγράμματα	9.010.058	7.858.514	9.010.058	7.858.514
Οφειλές σε λοιπά ασφαλιστικά ταμεία	6.062.060	5.229.348	6.059.272	5.208.656
Μετοχικό ταμείο αεροπορίας	3.900.493	4.341.575	3.900.493	4.341.575
Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού	12.936	-	12.936	-
Υποχρεώσεις για φόρους	1.924.284	1.680.200	1.900.071	1.680.200
Προμήθειες Πωλήσεων	1.255.741	1.255.741	1.255.741	1.255.741
Υποχρέωση από ποινικές ρήτρες	203.537	1.010.675	203.537	1.010.675
Δικαιούχοι αμοιβών	207.900	572.341	207.900	572.341
Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	-	55.206	-	54.564
Δεδουλευμένα έξοδα ΔΕΗ	181.103	420.656	181.103	420.656
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	237.855	238.055	237.855	238.055
Μετοχικό ταμείο Στρατού	159.623	159.971	159.623	159.971
Πιστωτές Διάφοροι	100.321	89.398	28.008	28.246
Αμοιβές τρίτων πληρωτέες	28.760	63.383	28.760	63.383
Δεδουλευμένα έξοδα τηλεπικοινωνιών	10.000	10.000	10.000	10.000
Διάφορα έξοδα πληρωτέα	16.166	412.256	16.166	412.256
Δεδουλευμένα έξοδα καρτών εστιατορίου	2.407	2.407	2.407	2.407
Ελληνικό Δημόσιο.	5.724.452	5.724.452	5.724.452	5.724.452
Σύνολο	505.531.434	977.872.612	505.424.298	977.375.392

Στις «Προκαταβολές Πελατών» περιλαμβάνεται και ποσό € 178 εκατ. στις 31.12.2019 και την 31.12.2018 που αφορά την κατασκευαστική σύμβαση «ΕΡΜΗΣ».

Οι καταπτώσεις εγγυήσεων € 479,25 εκ. κατά την 31.12.2018, αφορούσαν οφειλές της εταιρείας προς τις αρμόδιες φορολογικές αρχές, οι οποίες προέκυψαν επειδή το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής των δανείων αυτών, αποπλήρωσε τις εν λόγω υποχρεώσεις (στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνονταν οι σχετικές προσαυξήσεις που έχουν καταλογίσει οι φορολογικές αρχές). Σημειώνεται ότι με την από 15.11.2018 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων το ποσό των καταπτώσεων εγγυήσεων € 479,25 εκ. κεφαλαιοποιήθηκε, διαδικασία που ολοκληρώθηκε εντός του Ιανουαρίου 2019, όταν διαγράφηκαν και οι σχετικές οφειλές (μαζί με τις προσαυξήσεις τους) από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές και για το λόγο αυτό οι σχετικές μεταβολές απεικονίστηκαν στις Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2019 (αναλυτική αναφορά γίνεται στην ανωτέρω παράγραφο 17).

29 Κύκλος Εργασιών

Οι πωλήσεις ανά γεωγραφικό χώρο δραστηριοποίησης εκάστοτε πελάτη για τον Όμιλο και την Εταιρεία καταγράφονται στους παρακάτω πίνακες.

Πωλήσεις ανά γεωγραφική περιοχή 31.12.2019 και 31.12.2018 Ομίλου

Χρήση 2019	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Εμπορεύματα	1.048.223	382	15.366	1.063.971
Προϊόντα	49.398	1.367.024	11.942.432	13.358.853
Υπηρεσίες	17.725.112	1.710.607	10.576.472	30.012.190
Λοιπά	41.715	-	-	41.715
Σύνολο	18.864.447	3.078.012	22.534.269	44.476.728

Χρήση 2018	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Εμπορεύματα	8.528.214	6.223	260.257	8.794.694
Προϊόντα	130.568	1.679.127	11.699.715	13.509.410
Υπηρεσίες	18.448.685	1.942.306	7.448.550	27.839.541
Λοιπά	76.182	-	-	76.182
Σύνολο	27.183.649	3.627.656	19.408.521	50.219.826

Πωλήσεις ανά γεωγραφική περιοχή 31.12.2019 και 31.12. 2018 Εταιρείας

Χρήση 2019	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Εμπορεύματα	1.048.223	382	15.366	1.063.971
Προϊόντα	49.398	1.367.024	11.942.432	13.358.853
Υπηρεσίες	17.619.237	1.642.187	10.565.957	29.827.380
Λοιπά	41.715	-	-	41.715
Σύνολο	18.758.572	3.009.592	22.523.754	44.291.918

Χρήση 2018	ΕΛΛΑΔΑ	ΕΕ	ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Εμπορεύματα	8.528.214	6.223	260.257	8.794.694
Προϊόντα	130.568	1.679.127	11.699.715	13.509.410
Υπηρεσίες	18.360.967	1.942.306	7.448.550	27.751.823
Λοιπά	76.182	-	-	76.182
Σύνολο	27.095.931	3.627.656	19.408.521	50.132.108

30 Κόστος Πωλήσεων

Η διάρθρωση του κόστους πωλήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εμπορεύματα και Υλικά	5.360.258	10.880.363	5.360.258	10.880.363
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	30.289.984	30.472.423	30.254.150	30.419.893
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	4.216.396	7.129.844	4.216.895	7.123.155
Παροχές τρίτων	2.768.744	2.712.131	2.734.395	2.712.131
Φόροι - Τέλη	589.923	531.968	587.576	530.682
Διάφορα έξοδα	2.507.844	2.629.903	2.493.813	2.618.623
Αποσβέσεις	4.942.577	4.995.056	4.941.740	4.995.056
Προβλέψεις	233.401	295.061	233.401	295.061
Σύνολο	50.909.127	59.646.750	50.822.228	59.574.964

31 Ανάλυση Δαπανών

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	6.803.909	6.647.804	6.803.909	6.638.428
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	660.475	580.435	646.546	596.732
Παροχές τρίτων	546.556	464.411	540.411	464.411
Φόροι - Τέλη	39.887	133.792	39.468	133.352
Διάφορα έξοδα	449.568	429.554	447.058	429.147
Αποσβέσεις	223.743	215.862	223.713	215.862
Προβλέψεις	52.490	64.390	52.490	64.390
Αναλώσιμα Υλικά	50.176	121.889	50.176	121.889
Σύνολο	8.826.804	8.658.139	8.803.770	8.664.213

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	211.057	201.459	207.075	199.790
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	21.479	15.145	4.021	4.503
Παροχές τρίτων	24.249	5.544	16.547	5.544
Φόροι - Τέλη	2.341	695	1.815	382
Διάφορα έξοδα	86.195	133.407	83.049	130.994
Αποσβέσεις	279	126	100	126
Προβλέψεις	1.598	1.938	1.598	1.938
Αναλώσιμα Υλικά	1.103	3.071	1.103	3.071
Σύνολο	348.300	361.386	315.308	346.348

Τα έξοδα παραγωγής μη κοστολογηθέντα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	4.995.168	4.795.821	4.995.168	4.795.821
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	69.840	83.861	69.840	83.861
Παροχές τρίτων	469.334	430.251	469.334	430.251
Φόροι - Τέλη	43.502	17.275	43.502	17.275
Διάφορα έξοδα	324.829	330.566	324.829	330.566
Αποσβέσεις	466.744	552.866	466.744	552.866
Προβλέψεις	38.536	46.518	38.536	46.518
Έξοδα από επαναμερισμό	92.081	261.678	92.081	261.678
Σύνολο	6.500.033	6.518.835	6.500.033	6.518.835

32 Λοιπά Έσοδα - Έξοδα

Τα λοιπά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Επιχορηγήσεις	1.233.691	1.242.557	1.233.691	1.242.557
Ειδικές επιχορηγήσεις	57.058	180.648	57.058	180.648
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	473.849	501.675	552.209	577.296
Καταπτώσεις Ε/Ε	3.636	464.613	3.636	464.613
Λοιπα έκτακτα εσοδα	6.407	121.013	3.643	99.410
Συναλλαγματικές διαφορές πιστωτικές	1.073.508	1.167.236	1.073.508	1.167.236
Έσοδα προηγούμενης χρήσης	914.605	186.335	914.605	186.335
Σύνολο	3.762.755	3.864.078	3.838.350	3.918.095

Τα λοιπά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Φορολογικά προσιμα & προσαυξήσεις	85.795	513.666	85.076	513.037
Λοιπα έκτακτα έξοδα	2.254.679	11.642.342	2.244.118	11.638.469
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	2.600	-	-	-
Προβλέψεις επίδικων	-	100.000	-	100.000
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	14.768	782.000	13.268	780.000
Συναλλαγματικές διαφορές χρεωστικές	240.726	2.056.640	240.726	2.056.640
Τόκοι Υπερημερίας	2.673	-	2.673	-
Καταπτώσεις εγγυήσεων-ποινικές ρήτρες	2.281	956.603	2.281	956.603
Σύνολο	2.603.523	16.051.250	2.588.142	16.044.749

Τα λοιπά έκτακτα έξοδα της χρήσης 2019 επιβαρύνθηκαν με το ποσό των € 2.139.089,41, στα πλαίσια της εκκαθάρισης του προγράμματος ΕΡΜΗΣ.

33 Χρηματοοικονομικά Έσοδα - Έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	17.244	61.515	17.244	61.514
Σύνολο	17.244	61.515	17.244	61.514

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Τόκοι & έξοδα ομολογιακών δανείων	-	1.192.973	-	1.192.973
Τόκοι & έξοδα βραχυπρόθεσμων δανείων	287.554	287.219	287.554	287.219
Προμήθειες Ελληνικού Δημοσίου	-	240.710	-	240.710
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	271.152	243.882	271.152	243.882
Κόστος τόκων αναλογιστικής μελέτης	244.247	207.411	244.247	207.411
Λοιπές προμήθειες	296.120	310.105	295.029	309.553
Τόκοι μίσθωσης	5.564	-	5.564	-
Σύνολο	1.104.637	2.482.300	1.103.545	2.481.748

34 Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα

Τα λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας για τη χρήση 2019, αφορούν στο σύνολο τους την αποτίμηση της θυγατρικής εταιρείας EMC ΕΛΛΑΣ ΑΕ και αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προβλέψεις για υποτίμηση συμμετοχών σε θυγατρική	-	-	(3.173.322)	-
Σύνολο	-	-	(3.173.322)	-

35 Φόρος εισοδήματος

Η επιβάρυνση της χρήσης 2019 για τον Όμιλο ποσού € (20.000) αφορά πρόβλεψη διαφορών φορολογικού ελέγχου για τη χρήση 2019, που σχημάτισε η θυγατρική εταιρεία EMC. Στο φόρο εισοδήματος έχει υπολογιστεί και αναβαλλόμενος φόρος ποσού € 190.138 (θετικό ποσό), λόγω της αλλαγής του φορολογικού συντελεστή τη χρήση 2019 σε 24%.

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προβλέψεις διαφορών φορολογικού ελέγχου	(20.000)	(20.000)	-	-
Αναβαλλομενη φορολογία από προσωρινές διαφορές	190.138	47.534	190.138	47.534
Σύνολο	170.138	27.534	190.138	47.534

36 Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή έχουν υπολογιστεί ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κέρδη / (Ζημιές) μετά από φόρους:	(21.865.558)	(39.545.705)	(24.968.698)	(39.471.604)
Κέρδη / (Ζημιές) μετά από φόρους:	(21.865.558)	(39.545.705)	(24.968.698)	(39.471.604)
Μετόχους της μητρικής:	(21.865.558)	(39.545.705)	(24.968.698)	(39.471.604)
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία:	58.636.705	58.636.705	58.636.705	58.636.705
Κέρδη / (Ζημιές) ανά μετοχή	(0,3729)	(0,6744)	(0,4258)	(0,6732)

37 Πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις**37.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών**

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2019 και την προηγούμενη χρήση 2018 αναλύονται ως εξής:

Εμπορικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών</u>				
Σε θυγατρικές	-	-	78.360	75.621
Σε Ελληνικό Δημόσιο	18.758.572	27.183.649	18.758.572	27.095.931
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	25.610	29.380	25.610	29.380
Σύνολο	18.784.182	27.213.029	18.862.542	27.200.932

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Αγορές αγαθών και υπηρεσιών</u>				
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	373.484	-	373.484
Σύνολο	-	373.484	-	373.484

Υπόλοιπα από εμπορικές συναλλαγές

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Απαιτήσεις</u>				
Σε θυγατρικές	-	-	666.772	3.138.668
Σε Ελληνικό Δημόσιο	52.836.207	49.869.534	52.836.207	49.869.534
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	355.784	324.027	355.784	324.027
Σύνολο	53.191.990	50.193.561	53.858.762	53.332.230

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Υποχρεώσεις</u>				
Σε Ελληνικό Δημόσιο	185.038.773	190.674.166	185.038.773	190.674.166
Σε λοιπά συνδεδεμένα μέρη	49.845	50.340	49.845	50.340
Σύνολο	185.088.618	190.724.506	185.088.618	190.724.506

Παροχές βασικών διευθυντικών στελεχών

Ποσά σε €	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
<u>Παροχές προς τη διοίκηση και στελέχη της εταιρείας</u>				
Μισθοί Οργάνων Διοίκησης & Διευθυντικών στελεχών	869.015	892.548	869.015	892.548
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου	1.140	1.920	1.140	1.920
Σύνολο	870.155	894.468	870.155	894.468

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αφορούν πωλήσεις προς την Πολεμική Αεροπορία, Στρατό Ξηράς και το Πολεμικό Ναυτικό.

Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αφορά την Πολεμική Αεροπορία.

Οι υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο αφορούν κυρίως υποχρεώσεις προς την Πολεμική Αεροπορία.

37.2 Επίδικες υποθέσεις

Οι επίδικες υποθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2019 καθώς και τα συγκριτικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης 2018 έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις				
Λοιπές αγωγές και αστικές εκκρεμοδικίες	12.151.980	9.875.615	11.102.636	8.826.271
Σύνολο	12.151.980	9.875.615	11.102.636	8.826.271
Υποχρεώσεις				
Αγωγές για εκκρεμοδικίες με εργαζομένους, τρίτους και αστικές εκκρεμοδικίες	13.182.983	12.008.739	13.182.983	11.948.739
Σύνολο	13.182.983	12.008.739	13.182.983	11.948.739

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της υπεργολαβικής σύμβασης κατασκευαστικού έργου 1121/99 για το Πρόγραμμα «ΕΡΜΗΣ II» προέκυψαν διαφορές, για τις οποίες υπήρξε αίτηση διαιτησίας στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο προς επίλυσή τους, με διεκδικούμενο εκ μέρους της Airbus Defence and Space GmbH ποσό € 16,73 εκατ. Ευρώ περίπου (15,67 εκατ. Ευρώ & 941,9 χιλ. GBP), η οποία περιγράφεται παρακάτω:

Η Ε.Α.Β. Α.Ε. στο πλαίσιο της συνεργασίας της με το ΥΠΕΘΑ/ΓΔΑΕΕ υπέγραψε το 1999 σύμβαση συνολικού ύψους 216,15 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση του Συστήματος Επικοινωνιών Ζώνης Μάχης «ΕΡΜΗΣ II». Ως εγκεκριμένος από το Υπουργείο κύριος υποκατασκευαστής και υπεύθυνος σχεδίασης του συστήματος, ορίστηκε η Γερμανική εταιρεία SIEMENS (μετέπειτα EADS Deutschland GMBH /CASSIDIAN και νυν Airbus Defence and Space GmbH), με την οποία η Ε.Α.Β. Α.Ε. υπέγραψε την υπεργολαβική Σύμβαση 1121/99, συνολικού ύψους 140.053.330 DM (71.608.130,56 €) και 21.237.760,03 GBP. Εξαιτίας των καθυστερήσεων υλοποίησης του έργου προέκυψαν δυσχέρειες στη συνεργασία της Ε.Α.Β. Α.Ε. με την ως άνω Γερμανική εταιρεία EADS (ήδη Airbus) και η τελευταία άσκησε την από 28.02.2013 αίτηση υπαγωγής σε διαιτησία, σύμφωνα με τους κανόνες του ICC (International

Chamber of Commerce - International Court of Arbitration) των διαφορών μεταξύ των μερών από την εν λόγω υπεργολαβική Σύμβαση 1121/99, η οποία επιδόθηκε στην EAB, μέσω του ICC στις 22.03.2013. Τα κύρια αιτήματα της εταιρείας EADS ήταν η εξόφληση του υπολοίπου ποσού της σύμβασης (18% και 2% του συμβατικού τιμήματος), η επιστροφή όλων των εγγυητικών της επιστολών και η απεμπλοκή της από το πρόγραμμα. Το διεκδικούμενο ποσό της εταιρείας EADS (ήδη Airbus) από την EAB Α.Ε. –σύμφωνα με την αίτηση διαιτησίας της Airbus– ανερχόταν σε € 15.668.744 (€ 13.074.271 +€ 2.594.473) και GBP 941.963 (GBP 633.535 + GBP 308.428). Η E.A.B. Α.Ε. απάντησε επί των ισχυρισμών της ως άνω αίτησης διαιτησίας, με το από 30.05.2013 δικόγραφο απάντησης, το οποίο επιδόθηκε στο ICC στις 31.05.2013. Επί της εν λόγω αίτησης διαιτησίας εκδόθηκε η Διαιτητική Απόφαση για την Υπόθεση EPMHΣ II ICC Case 19305/MHM Airbus Defence and Space GmbH vs. Hellenic Aerospace Industry S.A., η οποία μεταξύ άλλων προβλέπει ότι η Airbus υποχρεούται να συμμετάσχει στις διαδικασίες της PAT (Προσωρινής Παραλαβής) και της FAT (Οριστικής Παραλαβής), σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στη σύμβαση Νο 1121, εντός προθεσμίας 30 και 60 μηνών, αντίστοιχα, από την επίδοση της απόφασης στα μέρη και η υποχρέωση της EAB για πληρωμές προς την Airbus παραμένει ίδια, δηλ. 18% με την PAT και 2% με την FAT. Όμως, εάν τυχόν υπάρξουν καθυστερήσεις που οφείλονται σε οποιοδήποτε άλλο λόγο πέραν από τυχόν υπαιτιότητα (direct fault) της Airbus και παραβιασθεί η προθεσμία των 30 και των 60 μηνών που χορηγείται για την ολοκλήρωση της σύμβασης (διενέργεια PAT και FAT αντίστοιχα), τότε η Airbus θα απαλλαγεί πλήρως των υπολειπομένων συμβατικών της υποχρεώσεων αλλά η EAB θα υποχρεούται να καταβάλει το υπόλοιπο ποσό της σύμβασης (18% και 2%).

Επειδή στις 28 Σεπτεμβρίου 2018 συμπληρώθηκαν 30 μήνες από την κοινοποίηση στα μέρη της ως άνω Διαιτητικής Απόφασης (ICC Case 19305/MHM) για την Υπόθεση EPMHΣ II, η EAB όφειλε να καταβάλει στην Airbus το 18% του συμβατικού τιμήματος που αντιστοιχεί στο στάδιο της PAT. Μετά από σχετική αλληλογραφία της EAB με την Airbus, διευκρινίσθηκε και έγινε αμοιβαίως αποδεκτό ότι το καταβλητέο ποσό εκ μέρους της EAB για το στάδιο της PAT είναι 12.506.207,49 Ευρώ (δηλαδή 12.817.371,16 Ευρώ που αντιστοιχεί στο 18% του τιμήματος που οφείλει η EAB στην Airbus στο πλαίσιο της υπεργολαβικής Σύμβασης 1121/99 μείον 311.163,67 Ευρώ που αντιστοιχεί στο 18% του τιμήματος που οφείλει η Airbus στην EAB στο πλαίσιο της Σύμβασης RXTx) και 633.535,05 Λίρες Αγγλίας. Τα εν λόγω ποσά των 633.535,05 Λιρών Αγγλίας και των 12.506.207,49 Ευρώ καταβλήθηκαν ήδη από την EAB στις 26 Οκτωβρίου 2018 και 16 Νοεμβρίου 2018 αντίστοιχα. Συνεπώς, απομένει υπόλοιπο προς καταβολή εκ μέρους της EAB το 2% του συμβατικού τιμήματος για το στάδιο της FAT, 60 μήνες από την κοινοποίηση στα μέρη της ως άνω Διαιτητικής Απόφασης (ICC Case 19305/MHM) για την Υπόθεση EPMHΣ II), δηλαδή στις 28 Μαρτίου 2021.

Σημειώνεται ότι η EAB συνεχίζει τις αναγκαίες ενέργειες για την ολοκλήρωση των εργασιών του Συστήματος. Μετά το πέρας της διαιτητικής διαδικασίας, καταβάλλεται προσπάθεια εξομάλυνσης των σχέσεων με την Airbus Defence and Space GmbH και ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη συζητήσεις για την συμφωνία επί των όρων μεταφοράς τεχνογνωσίας (know-how transfer) από την τελευταία προς την EAB. Ταυτόχρονα, μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ

της ΕΑΒ και του ΥΠΕΘΑ/ΓΔΑΕΕ συμφωνήθηκαν κατ' αρχήν στην πλειοψηφία τους οι όροι της 3ης Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης, με την οποία επέρχεται η αναγκαία εναρμόνιση με τα σύγχρονα επιχειρησιακά δεδομένα, η επικαιροποίηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του Προγράμματος και αντιμετωπίζεται –μεταξύ άλλων- και το μείζον ζήτημα των τμηματικών παραδόσεων (PAT1, PAT2, PAT3), το οποίο βοηθά στην ορθολογικότερη σταδιακή ανάπτυξη του όλου Συστήματος και ταυτόχρονα η ΕΑΒ θα αποκτήσει την αναγκαία ρευστότητα για να επιτύχει την ολοκλήρωση του Προγράμματος. Εκκρεμεί ακόμη η ολοκλήρωση της ως άνω τροποποίησης και η κύρωσή της από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Επιπλέον υπήρξε και η κάτωθι περίπτωση διαιτησίας μεταξύ της ΕΑΒ και EADS (νυν Airbus Defence and Space GmbH):

Η ΕΑΒ άσκησε ανακοπή κατά της EADS και κατά της υπ' αριθμ. 293/2013 Διαταγής Πληρωμής του ΜΠ Θήβας (αντικείμενο της διαφοράς: € 2.425.000,00 και € 48.000,00). Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 304/2015 απόφαση του Μον. Πρωτοδικείου Θήβας, με την οποία έγινε δεκτός ο πρώτος (δικονομικός) λόγος της ανακοπής και παραπέμφθηκε η διαφορά προς επίλυση (της ουσίας) στη διαιτησία (την 18.03.2016 υπεβλήθη η αίτηση διαιτησίας) του άρθρου 14 της σχετικής σύμβασης, με την οποία η Airbus ζήτησε € 2.425.000,00 εντόκως από 13.10.2010 μέχρι εξοφλήσεως της καθώς και € 81.000,00 για κάλυψη εξόδων. Τελικά την 14.9.2017 εκδόθηκε οριστική απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου με την οποία επιδικάστηκε στην Airbus το ποσό των € 2.025.000,00 (καταβλητέο σε 3 ισόποσες δόσεις των € 675.000,00, την 16.10.2017, την 15.12.2017 και την 15.2.2018 αντίστοιχα) πλέον τόκων ποσού € 193.269,32 και δικαστικής δαπάνης ποσού € 72.043,62. Τα ως άνω επί μέρους ποσά εξοφλήθηκαν ήδη από την ΕΑΒ κατά τις ημερομηνίες 27.10.2017, 18.12.2017 και 14.3.2018 αντίστοιχα.

38 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Την χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο εντός δέκα ημερών από την καταληκτική ημερομηνία έγκρισης του ισολογισμού της εταιρείας από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Για τις χρήσεις από το 2011 έως και το 2019 η εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65^Α Ν. 4174/2013. Ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2019 είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Η Εταιρεία μέχρι την 31/12/2010 είχε ελεγχθεί φορολογικά με προσωρινό έλεγχο για τις χρήσεις 2001 έως 2003. Βάσει του ελέγχου αυτού υποχρεώθηκε η Εταιρεία για κατάθεση τροποποιητικών δηλώσεων φόρου εισοδήματος, βάσει των οποίων προσδιορίστηκαν διαφορές ποσού ευρώ 6.890.335,99, οι οποίες και διακανονίσθηκαν κατά τη χρήση 2006.

Τον Ιούλιο του 2010 κοινοποιήθηκαν στην Εταιρεία από τις φορολογικές αρχές φύλλα τακτικού ελέγχου για τις χρήσεις 2001 έως και 2004. Από τα ανωτέρω φύλλα ελέγχου βεβαιώθηκαν οι κάτωθι φόροι:

	ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΠΑ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ
	174.153.753,28	118.347.871,12	867.286,00	293.368.910,40
Αποδοθέν βάσει προσωρινού ελέγχου	(6.890.335,99)			(6.890.335,99)
Αποδόθηκε στον 9º/2010			(867.286,00)	(867.286,00)
Τελικό Σύνολο	167.263.417,29	118.347.871,12	0,00	285.611.288,41

Τα ανωτέρω ποσά αφορούσαν το σύνολο κύριων φόρων και προσαυξήσεων. Η Εταιρεία αποδέχθηκε τον καταλογισμό των λοιπών φόρων ποσού € 867.286,00, τα οποία και απέδωσε στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2010, ενώ για τα ποσά που αφορούσαν Φόρο Εισοδήματος και Φόρο Προστιθέμενης Αξίας συντάχθηκαν προσφυγές, προκειμένου να ακυρωθούν τα συγκεκριμένα φύλλα ελέγχου και οι αντίστοιχες πράξεις. Ακολούθως κατατέθηκαν και αιτήσεις αναστολής των φύλλων ελέγχων και αντίστοιχων πράξεων.

Από το ποσό των διαφορών φορολογικού ελέγχου € 285.611.288,41, βεβαιώθηκε από τη ΔΟΥ Μεγάλων Επιχειρήσεων κατά τη χρήση 2011 ποσοστό 25%, το οποίο ανέρχεται σε ποσό € 71.402.815 και καταχωρήθηκε στα βιβλία της Εταιρείας. Από το ποσό των € 71.402.815, παρακρατήθηκε ποσό € 2.156.864,26 δια μέσου της ΔΟΥ ΙΒ Αθηνών, το οποίο αφορούσε πληρωμή του Λιμενικού προς την εταιρεία για υπογραφέν έργο. Η παρακράτηση διενεργήθηκε διότι η σύμβαση με το Λιμενικό Σώμα προβλέπει ότι οι πληρωμές θα γίνονται μέσω της ΔΟΥ ΙΒ Αθηνών. Τις χρήσεις 2012 και 2013 παρακρατήθηκε επιπλέον ποσό € 2.803.547. Τη χρήση 2014 παρακρατήθηκε ποσό € 10.099.853,54, τη χρήση 2015 παρακρατήθηκε ποσό € 9.653.612,36, τη χρήση 2016 παρακρατήθηκε ποσό € 12.300.715 ενώ οι παρακρατήσεις συνεχίστηκαν και στις χρήσεις 2017, 2018 και 2019.

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία (σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις που εκδόθηκαν στα τέλη των ετών 2019 και 2020) δικαιώθηκε τελικά όσον αφορά τις προσφυγές που είχε υποβάλλει για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας για όλα τα έτη (2001-2004) καθώς και για το Φόρο Εισοδήματος για τα έτη 2001-2003, ενώ για το Φόρο Εισοδήματος έτους 2004 της επιβλήθηκε συνολικό ποσό κύριου φόρου, προστίμου και τόκων ύψους € 20.037.856,09. Το ποσό αυτό αναλύεται σε διαφορά κύριου φόρου ποσού € 9.482.233,63, πρόστιμο ποσού

€ 4.741.116,80 (€ 9.482.233,63 X 50%), πλέον των τόκων του άρθρου 53 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013), υπολογιζόμενου από την 1.1.2014 έως την 31.12.2020, ποσού € 5.814.505,66 (€ 9.482.233,63 X 61,32%). Η εταιρεία μέσα στο έτος 2020 εισέπραξε περισσότερα από € 26 εκ. (έναντι των ανωτέρω προσφυγών που δικαιώθηκε) και περιμένει την εκκαθάριση της τελευταίας απόφασης του δικαστηρίου (για το Φόρο Εισοδήματος έτους 2004) για να εισπράξει και το υπόλοιπο ποσό που της είχε παρακρατηθεί (από το οποίο θα αφαιρεθεί το ποσό που της επιβλήθηκε με την έκβαση της προαναφερθείσας προσφυγής για το Φόρο Εισοδήματος έτους 2004 ύψους € 20.037.856,09).

Οι χρήσεις 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 και 2010 για την Εταιρεία δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά και δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία πρόβλεψη για ενδεχόμενο καταλογισμό φορολογικών διαφορών.

Η θυγατρική εταιρεία EMC έχει περαιώσει τις φορολογικές υποχρεώσεις της μέχρι και τη χρήση 2009, βάσει του Ν.3697/2008. Οι χρήσεις 2010 και 2011 δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές. Οι χρήσεις 2012 έως και 2019 έχουν υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65^Α Ν. 4174/2013. Για τις ανέλεγκτες χρήσεις η θυγατρική EMC έχει σχηματίσει συνολικά πρόβλεψη ποσού € 200.000,00.

39 Δεσμεύσεις

Οι δεσμεύσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 αφορούν έξοδα από λειτουργικές μισθώσεις κτιρίου που στεγάζεται η έδρα της εταιρείας και αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Έως 1 έτος	31.752	31.752	31.752	31.752
Από 1-5 έτη	127.008	127.008	127.008	127.008
Σύνολο	158.760	158.760	158.760	158.760

Εγγυητικές επιστολές

Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 από εγγυητικές επιστολές έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προκαταβολής από προμηθευτές	28.549.609	28.549.609	28.549.609	28.549.609
Καλής εκτέλεσης προμηθευτών	7.511.299	7.480.774	7.511.299	7.480.774
Αντικατάσταση κρατήσεων	57.583	57.583	57.583	57.583
Σύνολο	36.118.491	36.087.966	36.118.491	36.087.966
Προκαταβολής από πελάτες	1.756.207	1.756.207	1.756.207	1.756.207
Καλής εκτέλεσης πελατών	10.758.830	10.384.259	10.758.830	10.384.259
Σύνολο	12.515.037	12.140.466	12.515.037	12.140.466

Εμπράγματα βάρη

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των παγίων στοιχείων του ενεργητικού έναντι δανεισμού.

40 Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού για τον Όμιλο και την Εταιρεία στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 είχε ως εξής:

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Μισθωτοί	1.450	1.431	1.449	1.430
Σύνολο	1.450	1.431	1.449	1.430

41 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου. Η διαχείριση κινδύνων διεκπεραιώνεται από την κεντρική οικονομική υπηρεσία του Ομίλου, η οποία λειτουργεί με συγκεκριμένους κανόνες.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μέρος όμως των αγορών εμπορευμάτων του Ομίλου γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Η έγκαιρη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος παρά το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων του αφορά το Ελληνικό Δημόσιο, αντιμετωπίζει πλέον πιστωτικούς κινδύνους, λόγω της καθυστερημένης είσπραξης τους.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η δεδομένη στενότητα στη ρευστότητα του Ομίλου και κατ' επέκταση η αδυναμία ανταπόκρισης του σε άμεσες υποχρεώσεις αντιμετωπίζεται με την έγκαιρη είσπραξη των απαιτήσεων και την έγκαιρη δανειοδότηση με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και την αυστηρή παρακολούθηση των ταμειακών ροών.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι δεδομένης της αδυναμίας εξεύρεσης χρηματοδότησης κατά τη διάρκεια της χρήσης και του σημαντικού προβλήματος ρευστότητας η εταιρεία βρίσκεται σε μια διαρκή επικοινωνία με το βασικό μέτοχο, προκειμένου να αρθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει (σχετική ανάλυση γίνεται στην ανωτέρω παράγραφο 19).

(δ) Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Λόγω του ότι ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του έντοκα στοιχεία, τα λειτουργικά έσοδα και οι ταμειακές ροές εξαρτώνται από μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια. Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα. Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται από τα

βραχυπρόθεσμα δάνεια.

42 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. παράγωγα, μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια), προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του τέτοιου είδους χρηματοοικονομικά στοιχεία.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δε διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές προσδιορίζεται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία χρησιμοποιούνται για το μακροχρόνιο δανεισμό. Άλλες τεχνικές όπως η προεξόφληση μελλοντικών χρηματοροών χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αξίας των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων. Οι επενδύσεις αυτές είναι περιορισμένου αριθμού.

Η ονομαστική αξία μείον προβλέψεις για επισφάλειες των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμάται ότι προσεγγίζει την πραγματική τους αξία. Οι πραγματικές αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για σκοπούς εμφάνισής τους στις οικονομικές καταστάσεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών ροών που προκύπτουν από συγκεκριμένες συμβάσεις χρησιμοποιώντας το τρέχον επιτόκιο το οποίο είναι διαθέσιμο για την Εταιρεία για τη χρήση παρόμοιων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η εύλογη αξία των ενσώματων παγίων στοιχείων και των επενδύσεων σε ακίνητα εκτιμάται ότι προσεγγίζουν τις πραγματικές αξίες αυτών.

43 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου

Οι στόχοι της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του Ομίλου, με σκοπό να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου. Η Εταιρεία παρακολουθεί τα κεφάλαια του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια.

44 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Από την ημερομηνία λήξεως της κλειόμενης διαχειριστικής χρήσεως 2019, ήτοι την 31/12/2019, έως και σήμερα, βρισκόμαστε μπροστά στην εξάπλωση της κρίσης που σχετίζεται με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19. Αναλυτικότερα αναφέρουμε σχετικά τα εξής:

Η ασθένεια κορωνοϊού 2019 (Coronavirus disease 2019, COVID-19), είναι μία ασθένεια που προκαλείται από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2. Ο ιός και η ασθένεια που προκαλεί,

πρωτοεμφανίστηκαν στην πόλη Ούχαν της Κίνας στα τέλη του 2019, και τους επόμενους μήνες τα κρούσματα εξαπλώθηκαν ραγδαία σε παγκόσμιο επίπεδο, οδηγώντας τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) να κηρύξει τον Μάρτιο του 2020 τον COVID-19 πανδημία. Κατά το χρόνο σύνταξης αυτών των οικονομικών καταστάσεων, δεν υπάρχουν αποτελεσματικά θεραπευτικά σκευάσματα και εμβόλια (οι σχετικές προσπάθειες που γίνονται εκτιμάται ότι θα αποδώσουν σε βάθος χρόνου) και οι ενέργειες από τις αρμόδιες αρχές παγκοσμίως περιορίζονται στη διαχείριση των συμπτωμάτων στους ασθενείς και στον περιορισμό της μετάδοσης της νόσου μέσω πρωτοφανών προληπτικών μέτρων (περιορισμοί μετακίνησης, καραντίνα, κλπ).

Ταυτόχρονα, η διοίκηση της Εταιρείας, με μέγιστο αίσθημα ευθύνης, παρακολουθεί στενά και σε καθημερινή βάση τις εξελίξεις, προκειμένου να ανταποκριθεί κατάλληλα σε όλα τα επίπεδα έχοντας προετοιμάσει ειδικό πλάνο δράσεων ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία της, ο περιορισμός των επιπτώσεων του ιού καθώς και η ασφάλεια των εργαζομένων της και του κοινωνικού συνόλου. Στα πλαίσια αυτών, έχει ευθυγραμμιστεί με τα πρωτόκολλα του ΠΟΥ και των λοιπών αρμοδίων αρχών. Τα επαγγελματικά ταξίδια έχουν περιοριστεί σημαντικά και δύναται να εφαρμοστεί όπου απαιτηθεί απομακρυσμένη εργασία (τηλεργασία). Επίσης η εταιρεία έχει λάβει κάποιες δράσεις όπως εφεδρικές ρυθμίσεις σε περίπτωση που οι εργαζόμενοι δεν είναι σε θέση να εκτελέσουν τους ρόλους τους ή ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες καθώς και η θέσπιση διαδικασιών που απαιτούν από το προσωπικό να αναφέρει εάν αισθάνεται αδιαθεσία και πιθανή μόλυνση ή έκθεση στον ιό (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ταξιδιών σε περιοχές υψηλού κινδύνου) ή ανησυχίες που αφορούν σε άλλους με τους οποίους μπορεί να έχει έρθει σε επαφή.

Κατά την δεδομένη χρονική στιγμή, η περαιτέρω εξέλιξη, η διάρκεια και η επίπτωση της πανδημίας του κορωνοϊού δεν μπορεί να προβλεφθεί αξιόπιστα και εύλογα. Επίσης δεν μπορούν να εξαχθούν με βεβαιότητα ασφαλή συμπεράσματα αναφορικά με τους κινδύνους, την επίδραση και τις πιθανές επιπτώσεις του γεγονότος αυτού στις δραστηριότητες και στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας. Κάθε πιθανή επίπτωση στα αποτελέσματά της Εταιρείας θα εξαρτηθεί από τις συνεχιζόμενες εξελίξεις. Η απόφαση των ελληνικών αρχών να εφαρμόσουν έκτακτα μέτρα δημόσιας υγείας, αν και προσωρινής φύσης, μπορεί να συνεχιστεί και να αυξηθεί ανάλογα με τις εξελίξεις στην επιδημία του ιού. Επίσης, μέχρι σήμερα δεν έχει οριστικοποιηθεί το σύνολο των μέτρων της πολιτείας για την ενίσχυση των επιχειρήσεων και γενικά είναι αβέβαιη και ρευστή η κατάσταση στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Παρόλα αυτά, η διοίκηση εκτιμά ότι οι επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης δεν θα επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας, η οποία θα συνεχίσει ομαλά τις δραστηριότητές της.

Σημειώνεται ότι η διοίκηση της Εταιρείας διαβεβαιώνει ότι έχει λάβει, και θα συνεχίσει να λαμβάνει, όλα τα κατάλληλα μέτρα έως τη λήξη της πανδημίας, για την προστασία των εργαζομένων της (και έμμεσα του κοινωνικού συνόλου), τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ικανοποίησης των πελατών της (σε αυτές τις δύσκολες

συνθήκες) καθώς και την ομαλή επιχειρησιακή συνέχεια των δραστηριοτήτων της και την εύρυθμη λειτουργία της.

Πλην του προαναφερθέντος γεγονότος, δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού, για τα οποία θα έπρεπε να γίνει κάποια αναφορά.

Αθήνα, 30 Δεκεμβρίου 2020

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ Δ.Σ.**

**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 063413**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
Α.Δ.Τ ΑΕ 183805**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΤΟΥΜΑΝΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 066729
Αρ. Α΄ Τάξης 0012966**

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΣΦΥΡΙΔΗ
Α.Δ.Τ. ΑΒ 196457
Αρ. Α΄ Τάξης 97944**